

MAGYAR LAPOK

* 3 lei

Taxa postală plătită în
aprobările Dir. Gen. P.T.T.

Felgy. Halmazetter Róbert urnak

HUNGARIA

Budapest

Liszt út 1-2

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 40 (1482) szám * Péntek, 1937 február 19

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

KERESZTÉNY UNIÓ?

Irta: BANGHA BÉLA S. J.

A Magyar Lapok febr. 6-i számában külön tudósítói jelentés alapján már közöltünk néhány markáns gondolatot alább következő, nagy feltűnést keltett írásból, mely az egyik legelőkelőbb magyar folyóiratban jelent meg. Lapunk szerkesztőségének most sikerült a teljes írást megszerezni az illusztris szerzőtől s azt alábbiakban adjuk közre.

Szerkesztőség.

Amióta az istentagadó mozgalom a szabadgondolkodó szalónokból és a munkásszervezetekből az utcára is kilépett s újabban mint bolsevizmus világhatalmi és diktatóri igényekkel lép fel, a hívő keresztények részén újra felhangzik az egészen soha el nem halott sóhajlás: bárha sikerülne a keresztény felekezeteket még egyszer közös nevezőre hozni, nemcsak az európai kereszténységnek, hanem magának a pozitív istenhitnek a megmentése céljából is. A marxi csatakiáltással: „Világ proletárjai egyesüljétek!” — gondolják sokan — szembe kellene szegezni ezt a másikat: „Világ keresztényei egyesüljétek!”

Nemcsak a bolsevizmus fenyegető veszélye, Keletet és Nyugatot előlő lávaáradata teszi aktuálissá ezt a kívánalmat. Jóval a bolsevizmus és a XIX. század vörös mozgalmai előtt meg lehetett már figyelni, mekkora haszna van a kereszténység minden ellenségének, minden hitellenységnek, hitközönynek és mindenféle felforgató iránynak abból, hogy a nagy keresztény denominációk nincsenek egy táborban. Amint már a VIII. században az észak-afrikai kereszténység, a XV. században pedig a Kelet is jórészt a vallási megosztás miatt volt képtelen tehetetlenül tűrni az ozmán inváziót s nálunk is jelentékeny része volt a török pusztítás hosszadalmasságában a világnézet szakadásnak, amely a magyarságot pártokra tépte, úgy az újkor kereszténytelen és istenellenes eszmeáramlatai s jelesül a francia forradalom óta mindenütt nyeregbeszűkő politikai keresztényellenesség bizonyos nyerek meg oly könnyen a játszmát, ha nem egy belső versengésektől dúlt kereszténység, hanem egy szilárdan egységes keresztény ércfállal találják magukat szemközt. A felekezeti háborúk és hitviták kora rég lejárt, helyettük azonban szembeszűkő az élet és a művelődés megszemenő szekularizációja, aminek részben szintén a keresztények vallási megosztása az oka. Vegyes vallású családban, társaságban, egyesületben, községében stb. állandóan megfigyelhető jelenség, hogy a vallási kérdéseket már pusztán tapintatosságából is nem igen hozza többé szóba senki; aminek eredménye aztán, hogy éppen a legszebb, legnemesebb, az emberi életet legmélyebből érdeklő s azt legmagasabbra felemelni hivatott eszmék mindinkább kizárulnak a közgondolkodásból és közfigyelemből.

Vannak, akik a keresztény felekezetek összhangját s kifelé való együttműködését egyszerűen úgy képzelik, hogy a felekezetek mindegyike befelé élje a maga életét, kifelé azonban s egymással szemben tüntessen el minden surlódó felületet. „Ne azt keressük ami elválaszt, hanem ami egyesít”, hangzik a jelszó. A surlódások lehető elkerülése kétségtelenül egyik lépés már a megbékélés és összhang felé, azonban minden mélyebben látó előtt világos, hogy ez a követelés nem reális és őszinte megoldás.

A dogmatikai ellentétek még a különféle protestáns vagy ortodox felekezetek közt is ezernyi társadalmi surlódásra vezettek s vezetnek sokféle ma is, ami a dolog természetével adódik; a katolikus Egyháztól pedig csak lényegének feladása árán lehetne azt kívánni, hogy olyan követelményekről lemondjon, amelyek felekezeti megosztás esetén okvetlenül surlódásokra vezetnek.

Vannak, akik a dogmatikai és egyházszervezeti ellentéteket egyenesen a *keresztény eszme belső gazdagsága jelének*, a „különféleségeket” egyszerű változatosságnak tekintik, amely szerintük nem zárja ki a kereszténység nagy, elvi egységét. Ez az „ökumenikus katolicitás” szerintük azt jelentené, hogy bár a tanokban és egyházszervezeti elvekben jórészt elágazunk is, azért a lényeges, legfőbb kérdésekben mégis csak megegyezünk s már ez is elegendő lelki egység. Az Egyház ma is egyetemes, vagyis ökumenikus értelemben katolikus, bárha száz meg száz felekezetre oszlik. Ez a felfogás azonban, amely főleg Angliában indult útnak a branch- (ágazati) elmélet címén, a kérdést, véleményünk szerint, inkább megkerüli, mint megoldja. Hiszen a keresztény felekezeteknek bizonyos nagy, vezető eszmékben való megegyezése, amint a muliban nem zárta ki a legáltalánosabb vitákat, úgy nem tünteti el ma sem a mélyeséges érzelmi ellentéteket. Akinek ez az egység elég, az természetesen a reünio gondolatát sem tarthatja fontosnak; tehát kérdésünk szempontjából az egység e felfogása egyelőre számításba nem vehető.

Vannak végül, akiket az egyesülés gondolata egyáltalán nem érdekel, akik annak még a felvetését is ellenszenvesnek találják s az elkülönződésben s pártokra-oszlásban mint ilyenben találják örömeiket. Ezeket is ki kell hagynunk megfontolásaink keretéből.

Szerencsére azonban aligha ezek a többség. A reünio legalább mint homályos vágyálom ott szunnyad sokak, nagyon sokak lelke mélyén.

A keleti egyházszakadás első megtörténte után hamarosan jelentkezett a vágy az elvesztelt egység után. A Photius-féle első szakadást sikerült visszaesimálni; de a második szakadás már végleges lett s minden további magyaránnyú únios kísérlet, még a firenzei zsinaté is, ahol pedig a görögök követői aláírták az egyezményt, meghiusult.

A hitújítás első nagy harcainak elülte után is hamarosan sok nemes lélekben lobbant fel a reünio eszméje, már Leibnitz' és Bossuet óta. Ezek a nemes főrekvések azonban maig szép álmok maradtak.

A közös veszély időnként közös védelmi akciókra indította a keresztény felekezeteket. A bolsevizmus veszedelmével szemben antibolsevista ligák létesültek s Genfben ma is, csendesen ugyan, de komolyan együtt dolgoznak nemzetközi és felekezeti alapon: jezsuiták, protestáns lelkészek és görögkeletiek a harcok istentelenség visszaszorításán. Ismeretesek azok az únios konferenciák, amelyeket *Söderblom* uppsalai luteránus érsek kezdeményezett s amelyeket kétszer hívtak egybe (Stockholm.

¹ Ismeretes a prot. Leibnitz álláspontja az únio kérdésében. „Nincs a világnak annyi könyve — írta Brinon asszonynak (4. levél) —, amivel a vallásszakadás okozta egyenetlenkedést meg lehet siratni”.

1925. Lausanne, 1927). A konferencián számos protestáns és görögkeleti denomináció vett részt. A katolikus Egyház nem vett részt rajta, ami sokakban bizonyos csalódás érzetét keltette. Sokan emlékeznek még azokra a „malines-i megbeszélésekre” is, amelyek Mercier bíboros belga primás és anglikán részről *Hallifax* lord kezdeményezésére éveken át folytak, bárha közvetlenül kevés eredménnyel s amelyek a kezdeményezők halálával egyelőre véget értek. Ma tudunkkal egyedül az az egységért végzett imahét jelent tényleges, bárha csak eszmei és spirituális kapcsolatot valamennyi keresztény felekezet között, amelyhez bár protestánsok kezdeményezték, a katolikus Egyház is magának Rómának helyeslésével évről évre örömmel csatlakozik.

Ha az únios kísérletezések mindeddig sikertelenek voltak, annak bizonyosan nem csupán az az oka, hogy a kezdeményezők nem értették fel eléggé a probléma belső nehézségeit, vagy csupa óvatosságból eleve is túlságosan szűkre szabták a lehetséges közeledés területeit, hanem sokkal inkább az únio belső nehézségei.

Elmellőzve most a keleti egyházak kérdését, pusztán a katolikus-protestáns viszonylatot vizsgálva, vessük fel a kérdést: *lehet-e ma jónak únios mozgalomra gondolni?*

Mozgalomról abban az értelemben, amiben például az európai népek legtöbbször annak idején a kereszténységre tért, természetesen ma már amiatt sem lehet szó, mert ma a népek többé nem mint népek keresnek vagy változtatnak világszemléletet, hanem minden egyes ember külön igazodik s a maga útján jár. Még ha valamelyik vallásfelekezetnek összes papjai és vezetői kimondanák is az únio, nagyon könnyen lehet, hogy híveik egyszerűen cserbenhagynák őket. Természetesen egy ilyen fordulat sem lenne jelentéktelen hatású, főleg ha a szellemi és a közélet vezető egyéniségei állanának ilyenféle mozgalom mellé. Azonban a legkiválóbbak egyesülése sem jelentené még a tömegek egyesülését.

De legalább e megszorítás alapján lehetséges-e nagyobbarányú únios mozgalom akár a jelenben, akár csak a távolabbi jövőben is? Sajnos, erre a kérdésre a mai helyzet alapján *bíjnos válaszolhatnánk optimisztikusan*. Mindenekelőtt azért nem, mert az egyesülés óhaja maga még meglehetősen keveseket tölt el. Az ellentétek túlságosan kifejlődtek s túlságosan beidegződtek.

A konkrét akadályok terén itt van mindenekelőtt a *dogmatikai kérdés*. Egy katolikus protestáns únionak dogmatikai vonatkozásban csak egyetlen egy módja lenne lehetséges: a protestánsok visszatérése a katolikus Egyházba és annak dogmatikájához. Mielőtt a katolizismus ebből a követelésből engedne, megszűnnek katolikus Egyház lenni. Ez a helyzet azonban protestáns részén az únio szempontjából szintén reménytelen helyzetet teremt. Hiszen egyenesen harakirit jelentene: egy 400 éve keservesen védelmezett álláspontra, amelyért vér is folyt meaculpázó visszavonását. A katolikus Egyháznak lényegesen dogmatikus álláspontja minden alkudozást, minden ötvenperentes egyezkedést, minden méltányosnak látszó középentalálkozást eleve kizár és lehetetlennek tart. Hogyan lehessen itt megegyezésről vagy csak közeledésről is szó? A protestáns tömegek amúgy is elég távol állanak a katolikus dog-

Jáktól s alig képzelhető el egyhamar olyan alakulás, amely ezt a szakadást valamiképpen is áthidalhatná.

Ha erre azt mondaná valaki, hogy a dogmák terén a katolikus Egyház legyen az előny, viszont az egyházfejlesztési kérdésekben legmesszebbmenően vételessék figyelembe a protestáns álláspont s jelesül a katolikus Egyház ismerje el, hogy a reformáció történetileg indokolt jelenség volt s hogy az elszakadás megmerevedésében egyházi tényezők is súlyos hibákat követtek el: félé, hogy mégha az illetékes tényezők nagyjából ebben az irányban keresnek is a közeledést, a fentemlített nehézség lényegében mégis megmaradna.

A másik akadálycsoport egy úniós-mozgalmat terén: a történelmi.

A vallási szakadások történetében meglehetősen általános jelenség a szakadásnak visszacsúszhatatlansága. Kevés esetet tudunk a történelemben, amelyben egy elszakadt irány békés visszatéréssel olvadt volna ismét bele az anyafelekezetbe; ilyenkor is többnyire politikai nyomás vagy kényszer működött közre. Az elszakadás rendszerint azért állandósul, mert intézményesül s mert a későbbi nemzedékek már mint kész helyzetbe, mint szent és kegyelettel őrzött örökségbe születnek bele. Így az újkori felekezetek is négyszáz év óta egymástól teljesen külön, egymással többnyire éles ellentétben fejlődtek. Mindegyik félte őrzi a maga nehezen szerzett birtokállományát, fáradságosan kiépített intézményeit. Ugy tudja, hogy ezeknek az intézményeknek létesítése és megőrzése eleinknek sok harcába, áldozatába is került s hogy mindazt, ami a szemükben vallási kincs és lelki érték, legfenyegetőbbben az a másik tábor veszélyezteteti, amelyikkel szemben ezeket a harcokat vívnia kellett. Ezeknek a harcoknak emléke még aránylag friss és ezért sokkal élelenebben is él mindkét fél fiainak lelkében, mint például a keleti és nyugati egyház torzalkodásai a keleti és nyugati keresztények lelkében. Ha egy napon valamiféle katolikus-protestáns únió létrejöhetne, bizony akkor mind katolikus, mind protestáns részen igen sok élesre készült csatabárdot kellene elásni, s ami maidnem még nehezebb: igen sok fájó emléket kellene eltemetni, igen sajnó keserűségekre fátvált borítani, igen sok izzó szenvedélyt elcsillítani.

A harmadik: az érzelmi és a politikai ellentét, mint a dogmatikai és történelmi ellentéteknek természetes eredője. A katolikus és

protestáns világ ma két tábor, a szónak leg-harcosabb értelmében. Nem különbözőképpen imádkozó jámbor csoportok állanak itt egymással szemközt, mint ahogy azt néha az elnagyoló optimisták pohárköszöntői stílusa állítja, hanem — bizonyos békés hangulatú hányadtól eltekintve s eltekintve az udvarias hangtól, amely a belső ellentétet kifelé lehetőleg leplezni törekszik — állig felfegyverzett, egymással farkasszemet néző tömegek, főleg vezetők. Amit az egyik tesz, már azért sem jó, mert a másik teszi. A hitviták ma már senkit sem érdekelnek különösebben, ellenben annál inkább érdekli mindkét fél, mily arányban tudja elhelyezni felekezetének tagjait a jövődelmező állásokban, mekkora hatalmat tud a maga felekezetének biztosítani. A felekezeti béke sokat hangoztatott jelszava sok esetben merő jelszó, vagy éppen leplező ürügy. Leg-

jobb esetben annyi az igazság benne, hogy az emberek felekezeti érdekeik védelmében s valamivel mérsékeltébbek, tartózkodóbbak s az eszközökben válogatosabbak, mint régebben. De a lelkek ellentéte megvan s állandó, csendes aknamunkában érvényesül; hol ezen, hol azon a félen erősebben, öntudatosabban. Van, akinek természetesen mindkét oldalon olyanok is, akik ettől a felekezeti versengéstől — néha szelidebb lelkületből, befelébb nézésből, néha csömörből, néha közönyből is — teljesen távol tartják magukat.

Gyakorlatilag ezek lehetnek azok a megfontolások, amelyek az únió álmodozóit mindannyiszor hamarosan kiábrándítják, míhelyt az álmok színes világából a valóság rideg prózájába szállnak alá.

(Befejező közlemény következik.)

A madridi vörös csapatok ellentámadását egész vonalon visszaverték

— Repülőgépek harca a spanyol főváros fölött —

Madridból jelentik: Madrid város vörös védelmi parancsnoka szerdán délelőtt magához kérte a külföldi lapok tudósítóit és közölte, hogy a vörösek nagyarányú támadása Madrid felszabadítására már folyamatban van. Hozzátette a tábornok, hogy az eddigi jelek szerint Madrid felszabadítása sikerrel fog járni.

Maia tábornok reményességét azonban az események nem igazolták. A nemzetiek sámalmancai állomása még szerdán este jelentette, hogy a vörös csapatok támadását az egész vonalon visszaverték, sőt sikerült a jól kiépített vörös állásokat elfoglalni. Ezekben az állásokban nyolc aknavetőt zsákmányoltak. A délelőtti folyamán a nemzetiek 11 bombavető gépe és 36 vadászipülőgépe jelent meg Madrid felett. A repülőgépek a délkeleti városrészeket tá-

madták és a telefonközpont felhőkarcolójára is bombákat dobtak. Felszálltak a vörösek repülőgépei is és az ellenséges repülőgépek között 10 percig tartó rövid harc támadt.

Ujabb jelentés szerint a jaramai szakaszon Arganda közelében a nemzetiek megtámadták a vörösek erősen kiépített állásait és fontos hadászati pontokat foglaltak el.

A FRANCIA KORMÁNY MÁR SZOMBATON MEGKEZDI A SPANYOL HATÁR ELLENŐRZÉSÉT

Párizsból jelentik: Az Intransigent jelentése szerint a francia kormány már szombat este életbelépteti a spanyol-francia határ ellenőrzését anélkül, hogy megvárná a március 6-iki napot, amikor a londoni benemavatókzási bizottság határozata értelmében hivatalosan

A nagy ékszerész

(Karinthy Frigyes és Majoros István komédiájának ősbemutatója)

A derék, talpig becsületes úriú, a szótartó és egyenes jellemű ékszerész a „nagy ékszerész” akaratan kívül betéved a mi becsületességünk hitt „munkás és szorgalmas” társadalmunk dzsungeljébe, ahol reménytelen s kétségbeesve veszi észre, hogy mindenki hazug, tolvaj és erkölcstelen, feneketlenül aljas, undorítóan becsutelen és romlott. És ez a bűnös, mindenre képes, elvetemült társadalom, a szó szoros értelmében kifosztja, kirabolja megakaratott pénzt, ép úgy, mint idealizmusát, mint a „becsületes társadalomba” vetett naiv és tiszta hitét s hogy végül is kintenekülhessen ebből a társadalmi fertőből, kénytelen leplezni magát s inkább a börtönt választja... Illetve... a börtönt választaná, de minden hiába, már késő van... A dolgozó és „becsületes társadalom” egyik számottevő, jelentős pozíciót betöltő tagjának tekintik s amikor az idegszomatériumból kijön — mert ideg-hajos, rögeszmes bolondként oda zárják, amikor leplezi kitért és bevallja, hogy tulajdonképpen ő a „nagy ékszerész”, a világszerte hajszolt és körözött betört — beletörődik sorsába, lassan megnyugszik és rezignáltan állapítja meg, hogy nincs nehezebb, mint ebből a társadalomból bekerülni a börtönbe...

Erre a kétségtelenül hatásos, hálás és könnyen kiaknázható irodalmi „ötletre” építi fel Karinthy Frigyes és Majoros István „A nagy ékszerész” című, 3 felvonásos szatirikus komédiáját. A „becsületes társadalom” orra elé tartott tozító tükrö kapráztatón csillog s néhol éles, szemétszórtó fényvel villan fel és kegyetlenül tükrözi az igazságot...

A hálás és hatásos ötletre épített színpadi eseményen azonban meglátszik, hogy nem spontán hővvel, nem egyidőben született az „ötlettel”, hanem nyilván utólagosan, kissé mesterszerűen építették föl, illesztették össze, szortították és zsúfolták a három felvonásos komédia feszülő keretei közé. Ez a mesterséges munka, ez

a kiagyalt és kispékulált, kissé erőltetett esemény bizony több helyen kiütözik és zavaróan hat. Zavarja és lerontja a színpadi hatást az is, hogy — jellehet kifejezetten komédiaról van szó, ahol a játék és valóság határa bizonytalanul elmosódik — a szereplők élettelenül, valószínűtlenül mozgó bábok, a mondvaesemlék jelenetek papírmassze figurái, minden éleves élet, minden jellegzetesen emberi tulajdonság, minden élő valóság nélkül s hazug valószínűlenségükben, mesterkélten mozgásukban, kiszámított megjelenésükben szemmel láthatóan csak eszközei a szellemes társaszerző elmés, fürgé és gazdag színporkázásának. A komédia éppen ezért csak ott valik igazán élvezhetővé és magával ragadó erejű játékká, ahol belső dinamikája, lendülete és fokozódó sodra — körülbelül a színpad közepétől kezdve — mindezt elfeledtetni a nézővel. Mert a komédia lassan kibontakozó, de egyre fokozódó hatásának és sikerének az a titka, hogy lendülete és irama mindvégig emlékedik s a szellemes színporkázások, a bűvész-kedő görögűtű végül is teljesen elkápráztatja és magával ragadja a közönséget, amely elveszti valóságérzékét és felszabadulva nevet és tapsol a groteszk és valószínűtlen jelenetek, a csapkodó kegyetlen szatíra, a rakatózó humor és élc pergőtűjében.

Ne kutassuk, hogy a „nagy ékszerész” ősbemutatója miért nem Budapesten volt, noha a színpadot Karinthy Frigyes népszerű és komoly irodalmi fényjelzője jelentő neve is jegyzi, mint társaszerző. Fogadjuk el azt a kényelmes és ráknézve is megtisztelő tőtevet, hogy mint az utóbbi időben általában divatosabbá vált — kisebb színpadon óhajtották kipróbálni a színmű hatását. Ezért a közönségről is kell szólni.

A közönség — a tegnapi esti bemutató előadás legalább is azt bizonyította — szívesebben veszi, ha olcsó hatásokra számíto, pikáns eseményeként „szerelemi életének” erkölcsi romlottságát pellengérezik ki — lásd a Házasság-satöbbi hasonló témakörben mozgó színművek nagy közönség-sikerét — ezen maga is szívesen nevet, de úgy látszik, kínosan érzi magát és fe-

szélyeztetten fintorog, ha ilyen kegyetlen, mérsékelt bántó karikatúrát mutatnak fel róla. A szerzők pedig a jelen esetben nem számoltak a polgár érzékenységével s azzal, hogy a polgár — általánosságban — szívesen túri, ha „szerelemi hazugságait” és „erkölcsit” pellengérezik ki, de nem szereti és nem tud feloldódni olyan maradéktalanul, nem nevet olyan „szívvel-lélekkel”, ha azt vágják fejéhez — némi túlzásokkal, — hogy bizony sok esetben a büntető-törvénykönyv paragrafusait is kimeríti, a „szorgalmas, munkás és becsületes társadalmi élet” hivalkodó, de olykor nagyon is átlátszó, hazug leple alatt. Ami a közönséget illeti, ez volt első élményem, hogy látszik, hogy tévedünk, s egészen más oka van annak, hogy a nézőtér és a színpad között nem jött létre rögtön az első, hatásosan exponált, érdekfeszítő jelenetek után az a bizonyos magasfeszültségű villamos-sági kapcsolat, amely a siker elengedhetetlen feltétele.

A vidéki város — valljuk be őszintén — nehezen tud megtölteni egyetlen színházi előadást is irodalmi igényű és érdeklődésű közönséggel. Az itteni közönség — s ez a megállapítás különösen a mi városunk színházlátogató közönségére jellemző — kissé még operett, kissé büszketei beállítottságú, ellustult és rugékonyságát veszített szellemi érdeklődése nehezen reagál az intellektuálisabb, irodalmi érdeklődést kívánó dolgokra — és a „nagy ékszerész” tegnapi bemutatóján is érdekes volt megfigyelni — idő kellett hozzá, míg megtalálta a kapcsolatot a színpaddal és tájékozódott, hogy tulajdonképpen miről is van szó a színpadon.

Egy főváros igényesebb, irodalmi izlésű és érdeklődésű közönsége nyilván másként reagált volna mindezekre és éppen ezért meg vagyunk győződve róla, hogy ennek a komédiának fővárosi színpadon feltétlenül őszintébb, hogy úgy mondjuk, spontánabb, „kirobbanóbb” közönség-sikere volna. De lassanként a mi közönségünk is felmelegedett, áthévt a játék iramában és nyitltszini tapsokkal kísérte az előadást.

A „Thália” színtársulat nagy igyekezetekkel

megkezdik a spanyol-francia határ nemzetközi ellenőrzését. A lap megjegyzi, hogy a kormány helyesen cselekszik, ha mielőbb életbelépteti ezt az intézkedést, hiszen csak szerdán is több száz főnyi francia önkéntes lépte át a spanyol határt, hogy a valenciai kormány oldalán harcoljon.

SZÁZHUSEZMILLIÓS KÖLCSÖNT AD A SZOVJET A VALENCIAI KORMÁNYNAK.

Párizsból jelentik: Az *Echo de Paris* szerint a szovjet kormány több, mint 120 millió francia frank hitelt nyújt a valenciai kormányoknak. A kölcsönért a valenciai kormány hadianyagot vásárol Szovjet-Oroszországban. A kölcsön fedezetéül szolgáló aranyrudak már meg is érkeztek Odesszába.

Göring és Rydz-Smigly tanácskozásai a német-lengyel viszony további javításáról

A párisi lengyel követ Delbos külügyminiszternél tiltakozott a találkozóról szóló híresztelések ellen

Varsóból jelentik: Lapértesülések szerint Göring és Rydz-Smigly varsói megbeszélésük során arról tanácskoztak, hogyan lehetne kiküszöbölni a még fennálló német-lengyel ellentéteket és a két nemzet közötti baráti jóviszonyt. A két államférfi megállapodott abban, hogy mindent megtesznek a német-lengyel barátság kimélyítésére és rövid időn belül olyan megoldást hoznak létre, mely mindkét nemzetet kielégíti.

Párizsból jelentik: A párisi lengyel ügyvivő megjelent Delbos külügyminiszternél és kormánya nevében tiltakozott azok ellen a hamis vádak ellen, amelyek Göring lengyelországi vadászkirándulásával kapcsolatban a francia sajtóban napvilágot láttak. Az ügyvivő felhívta a külügyminiszter figyelmét arra, hogy a francia sajtónak ez a magatartása megnehezíti a lengyel kormány helyzetét és nem alkalmas a francia-lengyel jóviszony ápolására.

és lelkiismeretes munkával készült fel az ösbemutató megtisztelő feladatára. Megtanultuk már, hogy ez a szintársulat mindig komoly és megbízható művészi színvonalat jelent és sohasem érhetik kellemetlen meglepetések az emellett, ha belül a nézőtérre; nemcsak játékokban, de kiállításban is mindig ragaszkodik ahhoz a színvonalhoz, amely messzi felülmúlja a vidéki fogalmakat.

A gördülékeny előadás gondos, körültekintő rendezése dr. Kádár Imre művészi munkája. Az ő érdeme, hogy semmi érték nem maradt kiaknázatlanul a komédia szellemes csapongása közben s valószínűleg a szerzők sem tudták volna másként elképzelni a beállítását és játékot. A szereplők sok ambícióval és lelkesedéssel adták át magukat a játéknak s nem rajtuk mulott, ha legnagyobb erőfeszítésük és igyekezetük mellett sem tudtak elfogadhatóbb, élőbb alakításokat nyújtani. Lantos Béla, a címszerepben, szellemes szerepéből minden lehetőséget kihozott s egyes jeleneteiben szinte kimosan vergődött a valószínűség, az ellentét, létező valóság látszatáért. Borovszky Oszkár kiegyensúlyozott, nyugodt játéka, a „becsületes társadalom” főlényes csirkefogójának szerepében egyszer sem tévesztette el hatását. Harmath Jolán a démonná demoralizáló kispolgári lány szerepében ravasz, számító, romlott és macskaszzerűen érdekes volt. Fényes Aliz finom, bájos jelenség, elegáns egyénisége vitt egy kis jóleső tisztaságot, jószagu fehérséget és őszinte lírát ebbe a „szennyes” kavardósba. A hálás epizódok szerepében Forgács Sándor izgatott, stréber főkönyvelője, Tompa Sándor ravasz és mókás titkár figurája, Tóth Elek a rendőrtanácos, Csóka József az orvos, Benes Ilona a kispolgári mama szerepében, Miklóssy Margit és Czoppán Flóri két kísértetiesen pompás nagynéni figurájában remekelt. A második és harmadik felvonás végén a közönség tapsai számtalanszor függöny elé szöftötték az előadást megjelent társszerzők egyike, Majoros Istvánt.

BELTEKY LASZLÓ.

REUMÁT, HÜLÉST, NEURALGIKUS FAJDALMAKAT, még ha KRÓNIKUSAK is meggyógyítja a Togat

Erősödik a kulturharc az elzász-lotharingiai hitvallásos iskolákért

A kormány keresi a kiegyezést, de még mindig ki akarja küszöbölni a vallástanitást. — A nép hevesen és kitartóan ragaszkodik iskoláihoz

Párizsból jelentik: Minisztertanács foglalkozott az Elzász-Lotharingiában kitört iskolai ügyi összeütközéssel. Blum miniszterelnök és De Tesson államtitkár részletesebben beszámolt az illető tartományokban támadt népmozgalomról s egyúttal arról, hogy a hitvallásos iskolarendszer védelmére Ruch strassbourghi püspök milyen körlevelet adott ki. A miniszterelnök közölte, hogy e körlevél felől ő maga íratváltást kezdett a püspökkel. A kormány helyeselte a miniszterelnök magatartását.

Félhivatalosan azt a közlést teszik, hogy a francia kormány az elzász-lotharingiai parlamenti csoporttal egyezséget akar létrehozni az iskolakérdésben. A kormány mindenáron el akarja kerülni az ügyben előállott összeütközés további kiélesedését. A kormánykörök részéről azt mondják, hogy amennyiben az egyezség létrejöhetne, akkor a kormány lemondana a hitvallásos iskolák tanítási ideje meghosszabbításáról.

Tudvalevően az októberi kormányrendelet, amit most Elzász-Lotharingiában erőltetni kezdtek, a hitvallásos iskolákat azzal akarja háttérbe szorítani, hogy egy évvel hosszabb tanítási időt kíván rájuk erőltetni, mint amilyen a állami iskolák tanítanak. Az eddigi egyezkedési kísérletekből az a hír szivárgott ki, hogy a Blum-kormány az elzász-lotharingiai iskolákban hajlandó meghagyni a kétnyelvűséget (francia mellett a németet), ha a vallástanitást kihagyják a tanrendből. Ilyen áron viszont az iskolai idő meghosszabbítását.

ELLENÁLLÁS A BLUM-KORMÁNY EGYEZKEDÉSI AJANLATAIVAL SZEMBEN

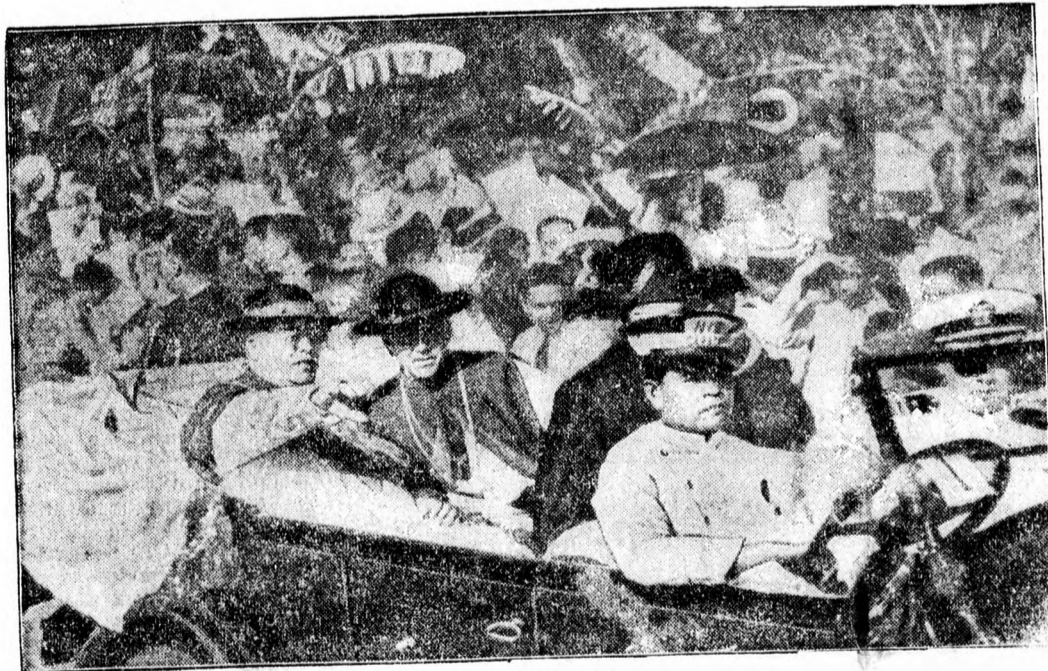
Strassbourgól jelentik: A Blum-kormány az a terve, hogy Elzász-Lotharingia iskoláiból is ki akarja küszöbölni a vallásoktatást, olyan forrongást váltott ki, amilyenre 1926 óta

nem volt példa. Akkor Herriot akart hozzányulni a vallásoktatáshoz, de Elzász-Lotharingia népe, amely egyemberként állt a sarkára, akkor is hatásosan visszaverte ezt a támadást.

A tiltakozó nagygyűlések és tüntető felvonulások ma megint egymást érik Elzász-Lotharingiában. A Blum-kormány terve egyébként igen éles antiszemita-mozgalmat is életre hívott. A határmenti lapok vezetőcikkeiben követelik, hogy Franciaország zsidó miniszterelnöke maradjon meg a saját portáján, amely amugy is szegyenkezhet a miatt, hogy ilyen kormányzat alá került. Schuman Róbert, Elzász-Lotharingia képviselője bejelentette, hogy a kormány legyen elkészülve a legelkeseredettebb szabadságharcra.

A MINISZTERELNÖK ÉS A PÜSPÖK LEVELVÁLTÁSA

Colmarból jelentik: A miniszterelnök Ruch strassbourghi püspökhöz levelet intézett, melyben kifejezi, hogy a püspököknek a világi iskolák ellen kiadott pásztorlevele nagyon sértő, s hogy a püspök a tüzkeresztesekkel való együttes politizálásra ragadtatta magát. Ezzel szemben a kormányelnök figyelmezteti a püspököt, hogy az Elzász-Lotharingiára érvényes régi (német időkből való) konkordátum a kormánynak lehetővé teszi „a lelkesek túlkapásainak az elnyomását.” Ez a Blum-level az elzász-lotharingiai közéletben újabb nagy felindulást támasztott. A tartomány lapjai ilyen címekekkel írják az esetről: „Az elzászi papság nem adja el a kereszténységet”, „Megalázó sérelem Ruch püspök ellen”, „Elzász püspöke mellé áll”, stb. Az egyházmegye papsága Colmarban összegyűlt s határozatot hozott, melyben kifejezi, hogy a papság és a nép püspöke szavát híven követni fogja s minden fenyegetéssel szemben ki fog tartani mellette.

A manilai eucharisztikus kongresszusról

Az első kép amely a manilai eucharisztikus kongresszusról érkezett: Dougherty kardinális (a gépkocsiban áldásra emelt kézzel) bevonul Manilába.

A frontarcosok nemzetközi bizottsága Hitler kancellárnál

De la Croix elnök üdvözölte a német államfőt

Berlinből jelentik: A frontarcosok állandó nemzetközi bizottságának tagjai berlini tanácskozásai után Hitler állandó tartózkodási helyére, Berchtesgadenbe utaztak, ahová szerdán délelőtt érkeztek meg. Erre az alkalomra Berchtesgaden házáit föllobogózták. Hitler kancellár Koburg herceg, a német frontarcos szövetség elnöke kíséretében fogadta a nemzetközi frontarcos-bizottság tagjait, akik között az angol, francia, olasz, magyar, stb. frontarcos szervezetek vezetői is jelen voltak. De la Croix, az állandó nemzetközi bizottság elnöke üdvözölte a német birodalom vezérét és rámutatott arra, hogy a volt frontarcosok az igazi béke megszerzése érdekében gyűltek össze Berlinben. Hitler meleg szavakkal válaszolt az üdvözlésre és köszönetet mondott az elnöknek és a bizottság tagjainak, hogy Németországnak e csendes zugában fölkeresték.

— Mint frontarcost, — mondotta többek

között, — különös örömmel tölt el, hogy házzamál üdvözölhetem más nemzetek frontarcosait. Azokat az érzéseket és gondolatokat, amelyek e pillanatban valamennyiünket eltöltöttek, De la Croix elnök tökéletesen kifejezésre juttatta. Mindnyájunkban él annak tudata, hogy egy új háború mily nagy veszélyt jelentene minden nemzetre. A német népben a legkisebb rossz emléke sem él már a háborúnak s nem maradt meg belőle más, csak a nagy tisztelet a volt ellenfelek iránt. Ha van valaki, aki megérti, mit jelent az a szó: béke, az csak az lehet igazán, aki saját személyében megtanulta megismerni, mit jelent az a szó: háború.

A volt frontarcosok hosszabb időt töltöttek barátságos beszélgetésben Hitler házában és nagy csoportokban minduntalan körülvették a vezért, majd, amikor a látogatás véget ért, meleg ünneplésben részesítették.

„A nagy hitvallás és a szeretei mindent összefogó nagy napja legyen ez . . .”

Pacha püspök körlevele az „istentelenek napján” nagy hitvalló összefogásról. — Imanap az egész egyházmegyében

Timișoara. Saját tud. Az „istentelenek kongresszusa” a legmélyebb megdöbbenéssel tölti el a hitvalló hívő lelkeket. Ez a rendezvény arra készíti mindeneket, hogy nyilvánosan is megvallja, demonstrálja vallásos meggyőződését, Istenhitét Pacha Agoston dr. megyéspüspök a most megjelent körlevelében a hitnek ilyen való megvallására és imával való összefogásra szólít fel mindenkit az egyházmegyében és erre az alkalomra külön rendelkezéseket is bocsátott ki:

— Február 27-én Moszkvában az „Istentelenek Szövetsége” gyűlésezik — írja a püspök a körlevelében — gúny tárgyává akarják ott tenni Isten és kigunyolni minden Istenben való hitet; ki akarják tépni a hitet az ártatlan gyermekek szívéből, száműzni akarják a családokból, az állami törvényekből, az egész világból. Mióta a világ áll, nem volt az Istenhit ilyen pokoli támadásnak kitéve. Nemcsak a katolikus, vagy egyáltalán a keresztény hitről van most szó, hanem a szorosán vett Istenhitről. „Egybegyűlnek az Ur és az ő felkentje ellen.” „Szakasszuk el köteleiket és razzuk le magunkról igájukat”. (Zsolt. 2, 2—3.) Mintha a pokol minden kapui megnyílnának, hogy minden vallást elnyeljenek!

— Tudom és hiszem, hogy a pokol kapui nem vesznek erőt Krisztus Egyházán (Máté 16, 18.); és bízom a Megváltó szavában: „Bizzatok, én meggyőztem a világot.” De ismerem Krisztus másik mondatát is: „Aki megvall engem az emberek előtt, az Emberfia is megvallja azt az Isten angyalai előtt.”

— Öltünk magunkra a szentek hitvalló hűségét. Ma nincs más választás: Krisztus vagy Béliál, hit vagy istentelenség! Aki nincs velem, ellenem van! (Máté 12, 30.) Ezek az örök Ige szavai. Az emberiség legfőbb java forog kockán. A hit és minden műveltség fenmaradásáról vagy rombadontásáról tanácskozunk. Vagy Isten Szentlelke, vagy a gonosz szellem győz. Vegyünk részt a szent küzdelemben! „A mi fegyvereink nem testiek — nem acél, vas és tűz — mégis hatalmasak az Isten által (II. Kor. 10, 4.)

Kühár Flóris:

**Bacslangok, sicak,
kynalák** Ára 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvesboltunkban.

— Mélyen megalázkodva, Istenbe vetett erős bizodalommal imádkozunk egymásért, de az Isten ellenségeiért is, úgy mint Krisztus is életét áldozta fel ellenségéiért. Szeressük azokat is, akik azt hiszik, hogy „mindenki, aki megöl titeket, szolgálatot vélt tenni az Istennek” (Ján. 16, 2.) „és ezt azért teszik, mert nem ismerik az Atyát, sem engem.” Legyen február 28-a az Egymagostromlása. Mindenek előtt azonban tisztázkodjunk meg, szenteljünk meg magunkat, mert csak szent emberek, mint Krisztus, a mi Istenünk, képesek szenvedéseket enyhíteni, sebeket gyógyítani, elesetteket lábra állítani. Azután imádkozunk együttesen mind gyermeki bizalommal az édes jó mennybeli Atyához az istentelenekért is, hogy „vegye le szemükről a hávo-got, hogy megismerjék ők is az igaz világosságot, amely Krisztus, és felszabaduljanak a sötétség ezelleme alól” (Nagybenedek imádság). Legyen ez a nap egy nagy hitvallás, egy nagy összefogás a szeretet mindent összefogó nagy napja.

RENDELKEZÉSEK A HITVALLÓVASÁRNAPRA

A püspök ezzel kapcsolatban a következőket rendeli el:

Vasárnapon — február 21-én — a szentbeszéd-vel kapcsolatosan, vagy az után előkészítendő a hívek a nagy hitvalló vasárnapra.

Szombaton — február 27-én — az esti harangszó után, negyed órán át szóljanak a harangok, hogy híveinket az engesztelő és imavasárnapra figyelmeztessék.

Vasárnap — február 28-án — minden plébániaegyházbán (valamint minden nyilvános templomban) az első szentmise kezdetén, vagy reggel 7 órakor a legméltóságosabb Oltáriszentség a szentségmutatóban imádságra tétetik ki és kitéve marad az utolsó mise végéig, vagy a délelőti ajtósság utánig; a prédikáció a hit szükségességéről szóljon; a szentmisékkel kapcsolatosan megfelelő imádságok mondassanak, úgy mint a szentóra alkalmával; a hitvalló vasárnap befejezése: Jézus Szíve letnye — Tantum ergo — Genitori — Papi himnusz; a tanulmányuság, de a felnőttek is járuljanak a közös gyónáshoz és közös szentáldozáshoz.

A székelyszékben az Oltáriszentség reggel 7 órától a zárójátékoságig lesz kitéve. Délelőti a szokott miséken a tanuló ifjuság — és a felnőttek — engesztelő szentáldozást és engesztelő imádságokat végeznek. Délelőti 12 órától esti 6 óráig a különböző egyesületek felváltva imaórákat tartanak. Este 6—7 óráig szentóra lesz. Ez a rend és előírás Timișoaran kívül a nagyobb városokban és helységeken is megtartható, amelyekben a katolikus egyesületek és a hívek nagyobb száma a megfelelő imádsást lehetővé teszi.

A lengyel sajtó kedvezően fogadja Schuschnigg beszédét

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó igen kedvező beállítással foglalkozik Schuschnigg kancellárnak a Habsburgok visszahozataláról szóló bejelentésével és rokonszenvvel ir a várható eseményekről. A lapok megállapítják, hogy a Habsburgok visszatérése a legmegnyugtatóbb biztosítéka Ausztria függetlenségének.

Amerika ismét beavatkozik egy jövőbeli európai háború esetén?

Az olasz sajtó hírei az angol-francia-amerikai harci együttműködésről

Rómából jelentik: Az olasz lapok foglalkoznak Franciaországnak és Angliának azzal a törekvésével, hogy Amerikát rábírják arra, hogy háború esetén Amerika csakis az egykori antant-szövetségeket támogassa. Hír szerint Amerika a demokrata államokat biztosította támogatásáról háború esetére. Roosevelt elnök — állítólag — konkrét biztosítékokat nyújtott Runciman angol kereskedelmi miniszternek abban a tekintetben, hogy Amerika a demokrata államokat fogja támogatni.

Teljhatalmú népbiztost küldöttek ki az ukrain mozgalom letörésére

Párizsból jelentik: A Matin moszkvai értesülése szerint a szovjethatóságok igen sok ukrán vezetősémet letartóztatását rendelték el. Így őrizetbe vették a karkovi kémiai intézet igazgatóját, a kievi kommunista-párt végrehajtó-bizottságának titkárát és a város helyettes polgármesterét. Valamennyiük ellen az a vád, hogy Trotszkij hívei közé tartoznak.

Varsói jelentés szerint a moszkvai kormány Odesszába küldte Balickyt, az ukrán ügyek népbiztosát s teljhatalommal ruházta fel az ottani ellenzéki megmozdulás letörésére. A népbiztos rendelkezésére az odesszai kommunista-párt valamennyi vezetőjét letartóztatták. Ugyanez a helyzet Kievdben is.

Két és fél évi fogház, 5000 lei pénzbüntetés és 5 évi jogfosztás a sikkasztó baia-marei alpolgármester büntetése

Konia Vilmost felmentette a tábla

Oradea. Saját tud. A tábla Mihaescu—Radu—Jonescu—Niciu—Dobos ötös tanácsa szerdán délelőtt kezdte meg Juga volt baia-marei alpolgármester sikkasztási bűnpörének tárgyalását.

A nagy érdekességű tárgyalás meglepetése az volt, hogy Cotrus Vasile, dr Juga ügyvédje nem jelent meg a fellebbviteli tárgyaláson és így a súlyos váddal terhelt alpolgármester arra kényserült, hogy önmagát védje.

A délelőti Juga beszédével telt el és csak délután került sor a masodvadlott Konia Vilmos védőjének Simonca György dr-nak beszédére.

Negyed öttől közel hét óráig beszélt Simonca és beszéde során felgöngyöltette az egész bünpört, elmondotta a bonok eladásának körülményeit és azt igyekezett kimutatni, hogy Konia Vilmos jóhiszeműen járt el és Juga áldozata.

Fél hét előtt néhány perccel vonult vissza az ötös tanács, és csütörtökön délelőti 12 órakor került sor ítéletkihirdetésre.

A tábla bünsőnek mondta ki Juga Augustin volt alpolgármestert, ezért 2 évi és 6 hónapi fogházbüntetésre, 5000 lei pénzbüntetésre és politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére ítélte. A büntetésben kitöltőtnék számítják a háromhónapi vizsgálati fogságot.

Konia Vilmost felmentette a tábla a büntettség vadja alól és törölte a satumarei törvényszék büntetését.

A jugoszláv kormány teljesíti a magyar kisebbségi kívánalmakat

Stankovics miniszter kijelentései egy Zomborban tartott pártvacsorán

Zomborból jelentik: Stankovics, jugoszláv földművelésügyi miniszter egy politikai pártvacsorán nagyobb beszédet mondott. Ennek során közölte, hogy a volt magyar párt vezetőinek kívánságát a kormány meghallgatta és most várja, hogy megkapja a magyar kisebbség kívánalmainak emlékiratba foglalt felsorolását.

— Azt már is közölhetem — mondotta a miniszter, — hogy a kormány az összes ma-

a hűléses megbetegedések elleni védő-páncél, kellemes ízű cukorkák alakjában kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

gyar kívánásokat teljesíteni akarja és fogja. A magyar kisebbség magatartásával teljesen meg vagyunk elégedve. Törvénytudó, államtisztelő nép, csakis a legjobbakat mondhatom róla.

Junian leszögezte, hogy a legionisták temetése politikai megnyilatkozás volt. A „Totul pentru Tara” alakulat ezt ilyen céllal rendezte. Tiltakozni kell tehát az idegen diplomaták jelenléte miatt, mert ez beavatkozást jelent. Igaz hogy a tiltakozással bizonyos kockázat jár, de mi lehet nagyobb baj, mint a nemzeti öntudat és méltóság elvesztése? Mas lett volna ha a német Nemzeti Szocialista Párt, vagy az olasz Fasiszta Párt egy-egy képviselője jelent volna meg, de hogy a német és olasz kormányok képviselői ott legyenek egy román politikai tüntetésen, az nem tűrhető. Ezt az illető kormányok is be fogják látni.

Junian összehasonlítást tesz a beavatkozással, amelyet ezek a kormányok Spanyolországban sokkal erősebb formában végeznek.

Még súlyosabb beszámítás alá esik a megjelenés — folytatta. — annak a figyelmeztetésével, hogy a Totul pentru Tara” alakulat egész állami rendszerünk felforgatására, alkotmányunk megváltoztatására tör. Azért még érzékenyebbek kell lennünk azokkal a tényekkel szemben, amelyek ez irányban szolidaritás-vállalást jelenthetnek.

A parlament mindkét házában továbbfolyt a vita a spanyol harctér román önkéntesei temetéséről

A patriárka személyét is belevonták a vitába. — Goga a diplomáciai összeütközések elkerülését ajánlotta

Bucuresti. Saját tud. A parlament mindkét háza ismét foglalkozott szerdán délután a fasiszta országok követneinek a legionista temetésén való megjelenésével.

A képviselőházban Goga nyilatkozatot olvasott fel. Miután méltatta a legionisták hősiességét, kijelentette, hogy egészen Tatarescu előző nap elhangzott nyilatkozatáig azt hitte, hogy a kormány is ezen a véleményen van. Nem volt ennek a temetésnek politikai jellege, azért a diplomaták megjelenése csupán erkölcsi értékű tiszteletnyújtás volt.

— Ha pártpolitikusok kifogást emeltek ez ellen, — folytatta Goga, — úgy az csak a román közszellemre jellemző, amelyet nekünk meg kell változtatnunk. De a miniszterelnöknek nem lett volna szabad ilyen komolyan vennie a dolgot s ilyen erőteljes hanghordozással válaszolnia.

Végül két kérdést tett fel Goga: 1. hihető-e politikai felelősséggel bíró ember Romániában, hogy a külpolitikai kapcsolatok szorosabbra fűzése helyett helyesebb diplomáciai konfliktust előidézni? 2. Hihető-e valaki, hogy hasznos dolog olyan látszatot keltetni, amelyből azt a következtetést lehet levonni, hogy mi Oroszország mellett vagyunk és vállaljuk az ebből folyó összes következményeket?

A PATRIARKA JELENLÉTE POLYTAN A TEMETÉST NEM LEHET POLITIKAI JELLEGŰNEK MINŐSÍTENI

Pamfil Seicariu ezzel kapcsolatban egy cikkészletet olvasott fel, amelyet a cenzura — szerinte — ok nélkül törölt s amelyben ő rá akart mutatni arra, hogy a két legionista temetésén megjelent Miron Christea, az állam-egyház feje is, ami azt jelenti, hogy az nem volt politikai jellegű. Ha a kormány mégis politikai jellegűnek minősíti, akkor az állam-egyház fejét teszi olyan politikai alakulat tüntető megnyilatkozásának részévé, amely alakulatról az a véleménye, hogy az közrend ellenes. Nyilvánvaló tehát, hogy a temetés tisztán egyházi jellegű volt s akkor mi értelme van annak, hogy a kormány diplomáciai komplikációkat csináljon az idegen államok követneinek megjelenéséből? Helyesebb lett volna tehát, ha a kormány jobban mérlegelte volna a kérdést.

VAJDA CSOPORTJA A MEGJELENT DIPLOMATÁK MELLETT, JUNIAN ELLENÜK

Modreanu a Vajda-párt nevében olvasott fel nyilatkozatot.

A Román Front — mondotta — ellene van a legkisebb idegen beavatkozásnak is, de azt hiszi, hogy a Nemzeti Parasztpárt politikai eszközt akart kovácsolni az ügyből. A kormánynak azonban még kevesebb joga van a temetés politikai jellegűnek nyilvánítani, hi-

szén azon résztvevők az egyházak az iskolák a hatóságok s maga a kormány is előmozdította, hogy a gyászünnepek minél imponzánssabb legyen. A követek megjelenését tehát önkéntes tiszteletadásnak kell minősíteni.

Tatarescu irásos válasza a szenátusban. — Ioanitescu és Manoilescu túlzásnak mondja a külföldi diplomaták megvádolását, — Gafencu és Jorga fenntartja a vádat

Bucuresti. Saját tud. A szenátusban Lepe-datu elnök felolvasta Tatarescu miniszterelnök válaszáat az előző nap elmondott interpellációkra. Gr. Filipescu meglepéssel vette tudomásul a kategórikus választ és ismételten elesen kikelt a követek beavatkozó törekvései ellen.

Ioanitescu a „Frontul Românesc” álláspontját ismertette és rámutatott arra, hogy hasonló esetek fordultak már elő máskor is, de akkor nem vetették fel a belügyekbe való beavatkozás kérdését.

Gafencu erőlyes intézkedéseket kért és óvást emelt az ellen, hogy Románia idegenek

között, idegen eszmékért folyó küzdelem színterévé változzék.

Manoilescu: A követek, akik megjelentek két elesett román ifjú temetésén, nem teleték mást, mint jóhiszeműen megbecsülésüket fejezték ki a román vitézség iránt. Mindenesetre sokkal enyhébb dolog, mint a Seba eset volt, amit sem a kormány, sem a politikai pártok nem fogtak fel ilyen szigorúan.

Jorga a kormány felfogása mellett tőri pálcát.

— Mi — mondotta — semlegesek vagyunk a spanyol polgárháboruban, a nálunk akreditált diplomatáknak tiszteletben kell tartaniok ezt a semlegességet.

A Spanyolországban elesett két gárdista, Mota és Marin temetése Bucarestben.

JORGA ismét belenyul az ország kormányzásába

Bucuresti, február hó.
Sokan irnak és beszélnek mostanában Jorgáról. Itt tárgyal, ott tárgyal, leveleket ír és kap, vezető politikusok gratulálnak neki valamihez, de hogy mihez, az sehol a lapokban nem derül ki világosan, s így azok, akik nem ismerik a vele kapcsolatos eseményt, csak abból következtetnek a történetekre, hogy a baloldali lapok rokonszenvesen foglalkoznak a személyével s rámutatnak arra, hogy a tevékenység, amelyben a tudós professzor nem szándékozik megmaradni a pillanat felindulásában kirobant cselekvésnél, az állam életében való rendtartásra, a túlzó irányzatok és magatartások megfékezésére és általános tekinthely-reállításra törekszik.

A professzor úr, akinél szívesebb, szellemesebb, temperamentumosabb, de a politikai éleslátást és mérsékletet jobban nélkülöző államférfia kevés van Romániának, csakugyan tekintélyben érezte magát sértve a napokban és pedig a diákjai részéről, akik az egyik jobboldali alakulat nagy tüntető megnyilatkozása alkalmával nem jelentek meg előadásán, hanem tömegesen és testületileg kivonultak.

Jorga nem tudta elviselni ezt és az ő impulzívására s magát kissé a haza atyjának tekintő öntudatoságra jellemző formában panaszkolt el rögtön a miniszterelnökségen, sőt, amint mondják, nagy haragjában egyetemi tanári állásáról is lemondott.

Azóta nem lehet Jorgát lecsillapítani. Erélyes közbenjárásokat végez és nagytekintélyű vezető politikusokat igyekszik megnyerni, hogy vele együtt emeljék fel őt és tiltakozó szavukat. Ugy tünteti fel a dolgot, hogy a kormány tagjainak tett drámai szemrehányásai nem a pillanat felhevülésében születtek, hanem alapos politikai és közéleti megfontolásból, azért iparkodik megmaradni a helyzet-javítást felhaborodottan sürgetés vonalában, amelyre abban a pillanatban lépett, mikor ama jobboldali megnyilatkozáson az ifjak ezreit látta felvonulni s ugyanakkor az egyetemen nem talált egy lelkét sem.

Nem érezzük feladatunknak, hogy áliást foglaljunk: helyesen választotta-e Jorga a pillanatot ennek az akciónak a megindítására. De kétségtelen, hogy a közvélemény s a történeteket részletesen ismerő politikai körök nem illették volna őt a következtetlenség vádjával sem, ha a pillanatnyi fellobbanás után higgadtan elkönnyvelli a tényeket s másnap nyugodtan megtartja előadását az egyetemen, amivel évtizedek óta oly nagy szolgálatot tesz már népének.

A következtetlenség ércszobrának ugyanis úgysem tartja senki sem őt. Politikai éleslátást sem várnak tőle, hiszen óriási tudása, rendkívüli munkaképessége, sokoldalú szelleme elég területet biztosít számára, ahol ragyogni s az első között is az éltre lendülni lehet. Mi az író és a szónokot a legszívesebben méltányoljuk benne. Minden során rajta van a művész kezényoma, s beszédei, amelyek sűrű egymásutánban hangzanak el a szenátusban, olyankor is mindenkinek izló szellemi események, amikor nincs igaza.

Mert mindig eleven és érdekes. S most leírjuk a szót, ami a legjobban jellemzi s amely rendszerint kevésbé komoly állásokat betöltő urak, sőt néha a rivalda fényében tündöklő hölgyek elmaradhatatlan tulajdonságát jelöli meg: szeszélyes. Ilyen szeszély tőle, hogy a parlamenti szokások ellenére nem szeret felmenni a szónoki emelvényre, ha felszólal. Ugy indítja el beszédét a helyén, az első széksor előtt állva, mintha csak rövid közbeszólásra készülné. De a vékony gondolat-fonál, amit megfog, gyorsan megvastagodik a kezében, majd ágakra bomlik s messze behálózza a történelem, a belügy s a külpolitika mezőnyeit. A hallgatóság tökéletes csendben figyeli és az újságíró kezében megakad a feljegyző ceruza, nemcsak azért, mert elmerül a színes mondatok s a fel-feldobódó ötlet-rakéták élvezésében, hanem, mert messze kik-kitérő a Jorga eszméltársítása, tréfákat, apró élményeket, megfigyeléseket szó mondanivalójába, néha csóvát ragad, percekig játszik, világít, sisterget vele s egész meglepetésszerűen a legváratlanabb helyre dobja el, hogy gyujtson és lelkesítsen. Közben a hangja hol a társalgási csevegő közvelenséggel gördül a mondatokat, hol a szinpad bemondó kiszámítottságával osztja be, de egyszer-egyszer a szavaló, vagy prédikátor pa-

loszával itatja át, sőt harsogtatja meg, harci trombitaként. Ilyenkor homlokát s feje tarságát pirosság futja be s szakállán a heves indulat remeg; kézmozdulatai pedig, amelyekben egyébként szereti az ellentmondást el sem képzelő ember határozott rámutatását, magasba csapnak.

Külön élvezet nekünk, magyaroknak olyankor hallgatni őt, amikor ebbe a szónoki emelkedettségbe a kisebbségi kérdésben vallott túrelmes, megértő, s a magyar nép tulajdonságait értékelő felfogását vagy a kisebbségellenes kilengéseket elítélő nézeteit foglalja bele. Jorga elég bátor és önmagában bizó ahhoz, hogy meg meri mondani e kérdésben évek óta változatlan maradt véleményét a megváltozott légkör ellenére is.

De ebben sem mindig következetes. A nemzeti érzéstől való túlfűtöttség őt is gyakran igazságtalanságokra ragadja. Legutóbb a bucovinai görög katolikus vikárius elleni felszólalásaiba csúsztak bele fájdalmas túlzások, amelyeket Jorgától nem várt volna az ember. Megbotránkozni és irredentizmust látni abban, hogy a rutének ragaszkodnak az anyanyelvükön tartott istentiszteletekhez, — olyan magatartás, amely sem a tudósnak, sem az államférfiúnak, sem a létré és kimondott szó művészenek nem válik éppen díszére.

Szeszély talán ez is. Vannak Jorgának más téren is ilyen gesztusai. Mondják, hogy miniszterelnöksége korában az aktákra olyan elintézeteket írt, amelyek csak éppen hivatalos stílusúnak nem voltak tekinthetők. Szívesen vette oda a kérvények jóváhagyásánál vagy elutasításánál szellemes, bosszus, elégedett, felháborodott, tréfás, vagy lelkesedő indoklásokat, amelyek derültséget keltek a hivatalokban és nem kis gondot okoztak, hogyan fordítsák át azokat hivatalos nyelvezetre, vagy miként hallgassák el végképpen az ügydarabok további feldolgozása során.

Az is egyedülálló a kormány-bukások világtörténetében, ahogy Jorga a királyi palotából távozott, miután az uralkodó megmondta neki, hogy nem tart többé igényt miniszterelnöki szolgálataira.

Megható volt. A dízruhás ajtónálló már mozdulatot tett, hogy kinyissa az üveges ajtót a kihallgatásról távozó miniszterelnök előtt. De Jorga magas alakja csak nem tűnt fel a palota bejáratában. Helyette egy szoiga jelent meg, aki elszaladt az udvaron várakozó miniszterelnökségi autóhoz és elhozta belőle a fekete sétabotot, amelyet Jorga érkezésekor a gépkocsiban hagyott. Mit jelentsen ez? — kérdezték egymástól a palota előtt ácsorgó kíváncsiak. De a következő percben megoldódott a rejtély. Jorga sápadtan, sétabotja ezüst nyelű idegesen markolászva jött le a palota-bejárat lépcsőfokain s visszaintette a miniszterelnökségi gépkocsit, amely eléje gördült.

— Nem kell! — mondotta remegő hangon. — nekem ez nem dukál, mert nem vagyok többé miniszterelnök.

S miután párszavas nyilatkozatban közölte az újságírókkal a kormányválságot, gyalog indult haza, végig a Calea Victoriein, s egész uton, a majd nem félóra járásnyira lévő lakásáig nem jutott eszébe megrendültségében, hogy kocsiába üljön.

Hónapokig nem tudta kiheverni a váratlan és rettenetes kudarc fájdalmát. Hiszen egy életen át várt a hatalom gyönyörére s a bukás

Március 1-én

lezárjuk ajándéksorsolásunk listáját. Ne késlekedjék, hanem még ma intézze el előfizetését akár bizományosaink, akár pedig közvetlen kiadóhivatalunk útján, hogy résztvehessen alábbi értékes ajándékok kisorsolásában:

I. CSOPORT. Azok között, akik 1937 március 1-ig az 1937. évre szóló teljes előfizetési díjat egy összegben megbízottunk útján, vagy közvetlenül hozzánk eljuttították.

a) FÖNYEREMÉNY. Egy ingyenes római út az ez év tavaszán, május hónapban megrendezendő társasutazásunk keretén belül Oradeától Oradeáig.
b) Bangha Béla S. J. 8 kötetes: „A Keresztény Egyház Története” c. munkája;
c) egy fényképezőgép;

d) egy darab 1/4-ed államsorsjegy a július hónapban kezdődő 14-ik osztályorsjáték 4 osztályára;
e) fenti nyerteseményeken kívül 10 nyertes előfizető között 1—1 világhírű regényt sorsolunk ki.

II-IK CSOPORT. Azok között, akik 1937 március 1-ig egy félévre szóló előfizetési díjat fizetnek ki január 1-től június 30-ig:

a) egy római út fele költségeinek megtérítése mellett a nyertes résztvevő a tavaszkor megrendezendő olaszországi útunkon Oradeától Oradeáig;
b) 1 heti tengeri nyaralás teljes ellátással a Fekete tenger melletti Constanzában;

c) egy darab 1/4-es sorsjegy 4 osztályon keresztül érvényességgel a 14-ik osztályorsjátékon;
d) egy csinos úti necessaire;
e) 10 nyertes között 1—1 világhírű regényt sorsolunk még ki.

III-IK CSOPORT. Akik 1937 március 1-ig nincsenek semmiféle díjjal hátralékban. Ide tartoznak azok, akik a díjakat havonta pontosan eszközik, vagy akiknek ha egy kis hátralékuk van, ezen időpontig azt kiegyenlítették. A március 1-ig jelentkező új előfizetők, amennyiben ezen feltételeket teljesítik, ugyancsak résztvesznek ezen csoport sorsolásában:

a) egy teljes évi ingyenes előfizetés lapunkra;
b) egy 1/4-ed sorsjegy a 14-ik osztályorsjáték négy osztályán keresztül;

c) egy 1/4-ed sorsjegy ugyancsak a 14-ik osztályorsjáték 4 osztályán keresztül;
d) 15 nyertes között 1—1 világhírű regényt ingyenes kiosztása.

oly rövid kormányzás után következett be, hogy még tettvágyának forró lendületében érezte magát, jószándékkal, a nemzetfelvirágoztatás nagy és nemes terveivel volt tele. Hónapokig panaszkodott, sópánkodott, kereste a bűnbakokat és a bukás előidézésének bűnbait s még a királlyal szemben való meheztelest, megbántódottságát sem bírta palástolni.

De ma már följé emelkedett a kormányelnöki sors beteljesedése miatti elkeseredésnek. Ma már tisztán látja bukása okait s helyesli ő is a legmagasabb eltávolító kézmozdulatot. Ma már gyakran megpendíti az öngúny rokonszenves hangjait s nem egyszer kell szenátusi beszédeiben is derültséget a bukás fölött való élcelődéseivel. Oly böles álláspontra tudott helyezkedni, hogy őszintén kijelentette: nem pályázik többé miniszteri babérokra s a politikai életben is egész mostandig többékevésbé megelégedett a tanácsadós, s az események és intézkedések elbírdálásának szerepével.

Csak a napokban fogott erélyesebb akcióba ismét. Vagy nagyon megsértődött, vagy román nemzeti szempontból látja tovább nem tűrhetően veszedelmesnek a szövetséges alakulatok által előidézett helyzetet.

Jávör Béla.

AZ 1937 ÉVI LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR

kezdete február 28-án

60%-os utazási kedvezmény a németországi utvonalakon.

Leipziger Messamt / Leipzig / Deutschland

Bármilyen felvilágosítást nyújtanak

a tiszteletbeli képviselők:

EUGEN v. ANGERBAUER, Timișoara, I.

Str. Gen. Praporgescu

és LUDWIG SCHUSTER konzul, Oradea.

Str. Nic. Jorga 1.

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. 3.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Heföldi: Egész évre 600 fillérre az...

Felolsszerkesztő: PEREDI GYÖRGY
Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István

Időjárás
A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Véget ér a csapadékos...

Zürichi zárlat. Párizs 20.40 háromnegyed.
London 21.46. Newyork 438.50. Brüsszel 73.92 fél.

FEBRUAR HÓ 21-27-IG KEDVEZMÉNYES
ARON LEHET CLUJRA UTAZNI. Február 21-27. napjain rendez meg Clujon a Gazdasági...

ÓRIÁSI ÁRADÁSOK KELET-AFRIKÁBAN
Londonból jelentik: Fokvárosból érkezett jelentések szerint portugál Kelet-Afrikában...

Feloszlatták az oradeai munkakamara időközi bizottságát?
Oradea. Saját tud. Az egész városban meglepetést keltett a Prezentu című igen jól értesült, különösen közgazdasági körökkel jó kapcsolatot fenartó lap legújabb számának a következő híradása: „Cluj. A bucuresti munkaügyi miniszteriumból arról értesülünk, hogy az oradeai munkakamara igazgatóságának elmozdításán dolgoznak és a Moga Matei által vezetett igazgatóság helyébe időközi bizottságot állítanak M. G. Samarineanu újságíró elnöklétével, aki egyízben már vezetője volt ennek a kamarának. — Az utóbbi időben — folytatja a Prezentu cikkírója — a munkaügyi miniszterium részéről két nagyszabású vizsgálat folyt egy a cluj-i, mint az oradeai munkakamarák ellen. A cluj-i munkakamara elleni feljelentések alapatlannak bizonyultak, míg az oradeai vizsgálat után a bizottság indítványozta, hogy a jelenlegi vezetőséget függeszse fel a miniszter.” — A bucuresti lap szenzációs híradása annál nagyobb meglepetést keltett, miután jelentésének órájaig a Prezentu által bejelentett feloszlattasról szóló miniszteri rendelkezés az oradeai munkakamarához nem érkezett meg és Moga Matei jelenlegi elnök táviratilag kért magyarázatot a munkaügyi miniszteriumtól.

A nemzeti munkatörvény alapján több ezer vállalat megőrségolására készül a kormány Bucuresti. Saját tud. Az Universal közli, hogy a törvényelőkészítő tanács kedvező véleményt adott az idegen honos nők papíron való házasságának jogi hatályára vonatkozó parlamenti kezdeményezésből benyújtott törvényjavaslatra. A román személyzetnek magánválasztoknál való elhelyezkedését szűke törvényalkalmazása során tegnap az elhelyezés kérdését bizottságok elnökei tanácskozást tartottak annak megállapítására, hogyan lehetne hathatósabban felülvizsgálni az ország összes magánvállalatait? Elhatározták, hogy azok a több ezerre menő vállalatok, amelyek máig sem nyújtották be kimutatásukat személyzetükről, súlyosan megérintettek bírsággal, mert három év alatt lett volna idejük e kimutatások elkészítésére.

Levetette magát a gyárkémény tetőjéről.
Zsolnáról jelentik: Clujpany Karoly 25 éves munkanélküli Turocszentmártonban fölmászott egy 42 méter magas gyárkéményre, majd ott csigarettára gyújtott és levetette magát a mélységbe. Azonnal szörnyethalt.

Egy érdemes kereskedő haála. Timisoara. Saját tud. Deta banati városkában elhunyt Jäger Alfréd vaskereskedő, a detai társadalmi élet kiemelkedő vezető egyénisége. Jäger Alfréd éveken át elnöke volt a román katolikus hitközségnek, parancsnoka és felügyelője a tűzoltóságnak és elnöke az ottani kaszinónak. Egyébként is minden társadalmi akció vezetője vagy hathatós támogatója volt. Rövid szenvedés után hunyt el, ötvenhárom éves korában. Gyászolja édesanyja, özv. Jäger Izidorné született Bakalovich Mária — huga Bakalovich Emmának, akibe Reviczky Gyula, amikor annakidején a Banathan nevelésködtött, az Emma című versciklust írta. A most elhunytat, aki tehát unokáncso volt Reviczky Emmának, egyébként hat testvére gyászolja: Jäger Sándor és Imre, Lamoth Károlyné, Schlesler Zsigmondné, Noszko Imréné és Jäger Margit — valamint kiterjedt, előkelő rokonság.

AZ „ÉDES ANNA” NAGY SZINPADI SIKERE.
Budapestről jelentik: A Kosztolányi Dezső regényéből írt dráma, az „Édes Anna” sikere szokatlan mértékben felkeltette a külföld érdeklődését. A belvárosi színház igazgatósága értesítést kapott számos külföldi nagy színház vezetőségétől, amelyek közül, hogy a külföldi színházak igazgatói a jövő héten Budapestre érkeznek az „Édes Anna” előadásának megtekintésére.

Borzalmas szerencsétlenség az Aranykapu felett épülő híd munkálatainál.
San-Franciskóhól jelentik: Az Aranykapu felett épülő híd egyik már befejezett legnagyobb függőhídjának az állványzata összeomlott. Az összeomló épületanyagok átszakították a biztonsági hálózatot és 77 méter mélységbe magukkal rántották a munkásokat. A halottak száma még ismeretlen.

Azt mondotta a bírói foglaltság vezető ügyvédnek: hazudik — tiznap elzárás. (Mercuria-Cluj).
Mihailcne törvényszéki végrehajtó hivatali főnök és Olteanu Gusztáv ügyvéd bírói foglaltság vezetőnek Nyegre János vasöntőde tulajdonos ellen. A foglaltság alkalmával az üzem Berger Emánuel nevű alkalmazottja azt mondotta Olteanu ügyvédnek: hazudik! A törvényszék tiznap elzárásra és ezer lei pénzbüntetésre ítélte.

Megkezdtek dr. Kertész Rezső kihallgatását az oradeai rendőrségen.
Saját tud. A Moszkvából várattatott hazatért dr. Kertész Rezsőt, mint megirtuk, a cseh-román határ közelében fekvő Tarna-Mare községben elfogták és átadták a satumarei csendőrségnek. Négy napon keresztül tartotta őrizetben a satumarei rendőrség dr. Kertész Rezsőt, akit az éjszaka erős fedezettel Oradeára szállítottak. Az oradeai rendőrségen csütörtökön delelőtt kezdték meg dr. Kertész Rezső részletes kihallgatását.

Vigyázatlaniságból agyonlőtte negyvenöt napos csecsemőjét egy községi szolgáló. (Mercuria-Ciuc).
Blaga István sandominici községi szolgáló egy Manlicher katonafegyvert kerített és azzal kilent a falu szélébe, hogy kutyát löjjön — szükség volt a kutyahőrre a községi dob részére. A fegyver azonban egyszer sem sült el. Hazament és a házban leült egy székre és a térdére fektetett fegyvert elkezdte vizsgálni. Hirtelen elsült és az ágyon lévő negyvenöt napos Margit nevű csecsemőjét találta a golyó. Azonnal meghalt. Gondatlanságból okozott emberölés miatt a törvényszék az enyhítő körülmények széleskörű alkalmazásával egyhónapi elzárással sújtotta az édesapát, azonban a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

Falvakat fenyeget elöntéssel a veszedelmesen áradó Duna

Bucuresti. Saját tud. Calarasnál a medréből kilépett Duna óriási jégtorlaszokat képezett, amelyek nagy területen új irányt adnak a víz folyásának és elsöpréssel fenyegetik a part közelében levő falvakat. A cioanesti erdőben a víz 70 családát meglepett, úgyhogy ezek már nem menthetők szárazra. Három birka, amelyeket megmentésükre küldöttek, elsodródott s ezek közül csak egy tudott nagynehezen visszatérni. Gazdasági családokat hozott magával, akik huszonegy órán át egy tanvárpület fedelén állva várták megmentésüket.

Kétévi börtönrre ítélték hamis erdei kihágási jegyzőkönyvekért a zsaroló hatósági erdőőr.
Mercuria Ciuc. Saját tud. Dărămuş Abraham imperi hatósági erdőőr szokatlan számban jelentette fel erdei kihágásért a casini szekelyeket, még abban az esetben is, ha a kihágást nem követték el. Hivatalos hatalmával visszaélve zsarolta, fenyegette a lakosokat, míg végre megunták es közönséget hamisítasért, hivatalos hatalommal való visszaéléstért, zsarolásért bűnvádi feljelentést tettek. A törvényszék előtt igen sok esetben bizonyultak teljes egészében a vádak és Corduban elnöktele alatt lévő tanács példatlanul súlyos büntetéssel: kétévi börtönnel sújtotta. — Hogy tudott ilyen elvetemült lenni — mondotta az elnök — közalkalmazásban, súlyos penzbüntetéssel járó hamis ítéletek meghozatalára kényszeríteni a bíróságot. Bizonyult ugyanis, hogy az ön hatósági bemozdására marasztaló ítéleteket kellett hozni. Na, majd kétszeteideig fog elmélkedni arról, lehet-e büntetlenül ártatlan embereket megvádolni?

Sighetí hírek. Saját tud. Plávegy Károly okleveles építőmester életének 82-ik évében meghalt. Temetése hétfőn délután ment végbe osztatlan részvét mellett. — Mező József sighetí gazdálkodó, református presbiter, életének 53-ig évében kedden reggel meghalt. — Sighet város vezetősege tervbe vette a régi városi szegényház helyébe, új menház építését a város szegényei számára. Az új szegényház a Popa Lupu utcában a jelenlegi előtti üres térségen fog felépülni és úgy a nők, mint a férfiak részére 1 két, 1 négy és 1 hat ágyas szoba fog rendelkezésükre állani. Ezekben kívül lesz külön betegszoba, fürdőszoba és felügyelő lakás. A szegényház építését a tavasz folyamán megkezdik. — Veszettkutyá garádálkodott több maramuresi községben. Így Costiujon, ahol két embert és hat kutyát mart meg a veszett állat. Hasonló veszettkutyá garádálkodásról tettek jelentést a vármegye más helyiségeiből is. — Jonan János napantai pásztor a kálibájában tüzet rakott és takarójával betakarva magát, mély álomba merült. A rakott tüztől tüzet kapott a takaró és amikor Jonan álmából felébredt, már lábán súlyos égési sebeket szenvedett. A szerencsétlen pásztor a sighetí közpórházba szállították. Állapota életveszélyes.

LENGYELORSZÁG LEGYŐZTE SVÉDORSZÁGOT A JÉGKORONG VILÁGBAJNOKI TORNÁN.
Londonból jelentik: A jégkorong világbajnoki torna csütörtök délelőtti mérkőzése során Lengyelország 3:0 (0:0, 3:0, 0:0) arányban győzött Svédország felett.

Oltenitánál már nincs semmi veszély. Ebben a megyében azonban igen nagy károkat okozott az árvíz. Manastirea községnél elárasztotta a király 4000 hektáros birtokát, valamint a Román Akadémia birtokainak egy részét, felhecsülhetetlen károkat okozva vetésekben, gazdasági épületekben. A katonaság dinamittal robbantja a jégtorlaszokat, azért Oltenitánál az utóbbi 24 órában újabb 25 centiméterrel esett a víz.

Olvassátok és teresszetek a Magyar Lapok-at!

Calaras kikötő egy részét elöntötte a Duna.

* Éltesebb embereknél, akik gyakran fel vannak fűvödve úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelenként bevéve rendszerint hamar megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli. Az orvosok ajánlják.

Megkezdtek Satumare megyében az állampolgársági lajstromok felülvizsgálását. Satu-Mare. Sajat tud. Dr. Ardelean Octavian vármegyei prefektus kiadta a rendeletet a községek vezetőinek, hogy vizsgálják át az állampolgársági lajstromokat és a gyanus esetekről tegyenek neki jelentést. Ezek ügyében egy központi bizottság dönt, amelynek a prefektus az elnöke. Satu-Mare, Baia-Mare és Baia-Sprie állampolgársági lajstromának felülvizsgálása ügyében még nem intézkedett a prefektus.

KAIRÓ ÉS BAGDAD KÖZÖTT KÉNYSZERLESZÁLLÁST VÉGZETT LINDBERGH EZREDES REPÜLŐGÉPE. Bagdadból jelentik: Lindbergh ezredes és felesége eltűnt az Arab sivatagban. A világhírű óceánrepülő még szerdán hajnalban elindult Kairóból Bagdad irányában, ahova azonban még estig sem érkezett meg. A pilótatisztek óva intették Lindberghet a Kairóból való továbbrepüléstől, mert olyan híreket kaptak, hogy az Arab sivatag felett homokvihár dühög és az időjárási viszonyok mindegyik rendkívül rosszak. Lindbergh azonban nem hagyta magát lebeszélni és feleségével együtt nekivágott a veszélyes utnak. Bagdadban attól tartanak, hogy a Lindbergh házaspár kényszerleszállást hajtott végre. Csütörtök hajnalban Kairóból és Bagdadból repülő-expedíció indult el Lindberghék felkutatására. — Londonból jelentik: Késő éjszakai jelentés szerint Lindbergh és felesége Kairó és Bagdad között egy oázis közelében kényszerleszállást hajtott végre.

GYERMEKET RABOLT A HÜTLEN CSELED. Bucuresti. Sajat tud. Campinaban eltűnt a szülei háztól Aneta Barbu 14 éves iskolai növendék. A leánykát szüleinek egy elbocsátott cselédje csalta el, aki előbb rengeteg fehérműt és értéktárgyat vitt magával, aztán a leánykával együtt, a jelek szerint férfiruhába öltözve, eltűnt.

Elhalasztották Careiban a tanácsválasztásokat. Sajat tud. A salajmegyei prefektus rendeletileg bizonyítatlan időre elhalasztotta a carei tanácsválasztást, amely február 25-ére volt kitűzve. A rendelet már megérkezett Careiba és nem tartalmaz indokolást. A megye lakossága most már csak abban reménykedik, hogy legalább a megyei tanácsválasztást megtartják.

Nyugta- és repülőbélyeg kell a lakbérkönyvben. Timisoara. Sajat tud. A repülőbélyeg-alap részéről ellenőrök jártak egyes bérházakban, hogy a lakbérkönyveket ellenőrizzék. A városban csakhamar híre kelt, hogy az ellenőrző közegek kívánják, hogy a lakbérkönyvek bejegyzéséhez okmány- és repülőbélyegeket ragasszanak s ha az utóbbiak hiányoznak, ezerszeres bírságot rokkant ki. A repülő-alap egyik ellenőrző szerve most megjelent a háztulajdonosok egyesületének irodájában is. Közölte, hogy a lakbérkönyveket nyugtáknak minősítik. Az okmányban legtöbbnyire külön nyugtán igazolja a háztulajdonos a házbérfizetést s a nyugtán előírt bélyegeket kell alkalmazni. A házbérfizetési tulajdonképpen ugyanilyen nyugtának a szerepét tölti be, sőt minden egyes bejegyzés egy-egy külön nyugta. Minden ilyen bejegyzéshez tehát bélyegeket ragasztandók. Száztól tízezer leig terjedő összeg igazolásakor három le okmánybélyeg és két le repülőbélyeg; tízezer leig terjedő összegnél hét le okmány- és két le repülőbélyeg. Az okmánybélyeg hiánya háromszoros büntetéssel jár — három le helyett tehát kilenc lebe kerül — ez azonban a repülőbélyegellenőrzést nem érinti. A maguk részéről csak a repülőbélyegeket ellenőrzik. Ha ezek hiányoznak, a törvényes intézkedések értelmében ötszörös büntetést kell kivetni — kétféle bélyeg helyett tíz le — s azonkívül kétezer le bírságot. Így tulajdonképpen ezerötszörös büntetést helyez kilátásba a törvény, mert a hiányzó két le okmány- és két le repülőbélyeg helyett kétezer leit kell fizetni. Az ellenőrző közegek kérték a háztulajdonosok egyesületét, közölje ezt a tagjaival ezeket a felvilágosításokat. Egyelőre csak ellenőrzést tartottak és bírságot nem vetettek ki. A háztulajdonosok egyesülete a maga részéről a legközelebbi vezetőségi ülésen foglalkozik ezzel a kérdéssel. Arra nézve, hogy kinek kell a házbérfizetésbe beragasztandó bélyegeket költségeit viselni, a háztulajdonosok annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy ezek a bérlőt terhelik. Nézetük szerint a magánjogi törvények szelleméből következik ez s a nyugtázás — a lakó érdekében történik. A lakók bizonyosan más nézetet lesznek, azonban Timisoarán nincsen egyesületük.

21 satumaremegyei község benyújtotta jelölőlistáját. Satu-Mare. Sajat tud. A járásbírószék lezárta a községi tanácsválasztás jelölőlistáinak átvételét. Összesen 21 község tett le listákat, ezek közül 16 községben egynél több listát tettek le, úgyhogy itt meg kell tartani a választásokat. Öt község egységes listáját a bíróság megválasztottak fogja nyilvánítani.

A TIMISOARAI ROMÁN KERESZTÉNY ÜGYVEDEK ÉS A NUMERUS NULLUS. Timisoara. Sajat tud. A román keresztény ügyvédek szövetsége közgyűlést tartott és kimondta, hogy az etnikai arány elvének kibontakozásáig, illetve realizálásáig az ügyvédi kamarába nem lehet kisebbségi ügyvédet felvenni. Erre a numerus nullus elvére a közgyűlés kötelezte a szövetség azon tagjait, akik az ügyvédi kamará választmányában helyet foglalnak, azzal, hogy ott is ilyen értelemben járjanak el. A közgyűlés egyébként a hatóságok támogatását kéri a román ügyvédek elhelyezkedésére és kívánta, hogy vállalati ügyészi állások betöltésénél románokat is alkalmazzanak.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztői: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az idei könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell — az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságok, már-már győzni látező eretnőségek: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondánivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára fűzve 1500 lei, kötve 2000 lei és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötött példányok) havi 200 lei részletre. Akik az egész sorozatot előre egyszerre kifizetik, 10 százalékos engedményt kapnak. Megrendelhető: a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Rendezik és építik a bányavárost. Baia-Mare. Sajat tud. Nemrég a belügyminisztérium rendeletére minden egyes város elkészítette rendezési és fejlesztési tervét. A bányavárosban Ciontea Romulus görög katolikus lelkész, polgármester hozzálatott a régi tervek megvalósításához. A tavasz folyamán bitumen-burkolattal látják el a Lucaciú és Ferdinánd utcákat, hozzákezdnek egy modern vágóhid felépítéséhez, rendezik a vízvezeték s a hasikérül, új városházat is építenek. A város idegenforgalmának növelésére széleskörű propagandát indítanak s a vasúti kedvezmény ügyében eljárnak a vasut vezérigazgatóságánál. Anyagi alapot a tervekhez a város erdejének kitermeléséből létesítenek.

* A cseppecskék veszélyes fertőzése. A beteg által terjesztett apró láthatatlan cseppecskék, amelyekkel köhögéskor, beszélgetéskor, tüsszentéskor egész környezetet elárasztja, fertőzően hatnak. Különösen a hideg évszakban vagyunk mindnyájan kitéve fokozottabban eme veszedelemnek. Ezek által a cseppecskék által terjesztődnek az összes szezon betegségek, épp úgy a könnyű nátha, mint a súlyos és veszélyes nátház. Ellenük — hosszú esztendő óta — bevált gyógyszer az aszpirin. 1—2 aszpirin tabletta egy pohár vízben feloldva, alapos izzadást és gyors gyógyulást hoz. Azonban a reumatikusok számára is — akik a hideg évszakban különösen sokat szenvednek — jól bevált csillapítószer az aszpirin. Izzasztó hatása folytán feloldódnak az ízületekben lerakódott hígvaszkristályok és így mondhami pillanatok alatt megszűnnek a sokszor már elviselhetetlen fájdalmak. Az aszpirin győzelmesen vonul végig az egész világon és mindenütt, mint a kicsi, de nagy hatású tabletta ismerik. Minder aszpirin-tablettán rajta van a Bayer-kereszt.

Kávéházakban, vendéglőkben kété mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

SPORT

Megkezdődtek a jégkorong-világbajnokság küzdelmei

Londonból jelentik: Szerdán kezdődtek meg az angol fővárosban 11 nemzet csapatának részvételével a jégkorong-világbajnokság küzdelmei. A csapatokat három csoportba osztották:

I. csoport: Anglia, Németország, Magyarország, Románia.

II. csoport: Csehszlovákia, Svájc, Norvégia.

III. csoport: Kanada, Svédország, Franciaország, Lengyelország.

A négyes döntőbe az első helyezettek, valamint az I. és III. csoport második helyezettjeinek mérkőzéséből kikerülő győztes jut.

Az első nap eredményei a következők:

I. csoport: Magyarország—Románia 4:1 (2:1, 0:0, 2:0). Anglia—Németország 6:0.

II. csoport: Csehszlovákia—Norvégia 7:0.

III. csoport: Kanada—Franciaország 12:0.

A magyar—román mérkőzés részletei egyébként a következők:

Pályára fután után kiderült, hogy mindkét csapat fehér mezben állt ki s így sorsolással döntötték el, hogy ki cserélje azt fel. A magyaroknak kellett mezt váltani s London legerősebb kanadai csapatának a Haringgay-Rangersnek a sárga mezét vették fel.

Szép, román magyar támadásokkal indult a küzdelem. A 2. percben Róna kapu elé jutott, Hlósához ad, aki belövi az első gólt (1:0). 3. p. Gergely áttöri a védelmet és eredményes is (2:0). Tartós a magyar főlény, de könnyelműsködnek, nagy rések támadnak. Anastaziu kihasználja és a 14. percben megszerzi a románok egyetlen gólját (2:1).

A II. harmadban lanyhább az iram. A 12. percben Békésit ártatlan faut miatt kiállítják. Nagy román helyzet alakul ki s csak a szerencsés menti meg a magyar kaput a kiegyenlítő góltól.

A III. harmadban állandóan a magyar főlény. Háray a 10. percben megszökik, átad Marg dr-hoz, akinek ütese nyomán megzörren a háló (3:1). A román csapat ereje lankad s a befejezés előtt egy perccel Rónával való összjáték után Miklós beállítja a végeredményt.

Mérkőzés után nyilatkozott Lator Géza dr, a magyar vezető: Elbizakodottan játszottak a fiúk. Románia csapata feltűnő sokat javult. A győzelem folytán már biztosítottunk látszik a középdöntőben való részvétel. Anglia ellen már csak félgózzal fog játszani a csapat, nehogy sérülésekkel kelljen kiállnia a döntő küzdelemre.

Meghalt Meisl Hugó, az osztrák „futball Napoleon”

Bécsből jelentik: Meisl Hugó labdarúgó-kapitány, az osztrák Labdarúgószövetség főtitkára szerdán délben 11 óra 15 perckor, hivatalában szívizélhűdésben elhunyt.

Meisl Hugó nevét ismerték nemcsak Európaszerte, de mind az öt földrészen, ahol csak kedvelik a kerek bőrlabdával való játékot. Talán nincs a világon még egy olyan sportkorifeus, beleértve az angol sportvezéreket is, akinek olyan szétágazó összeköttetései lettek volna, mint Meisl Hugónak. Európa legnagyobb sportdiplomataja volt és számos esetben intézett el interkontinentális ügyeket a kontinens futballszövetségei számára, mert Meisl neve és presztízse mindenütt a világon nyitott ajtókra talált.

Az osztrák futballsportnak naggyátévője és teijhatalmu diktátora volt. Válogatott csapata, amelynek minden egyes embere az ő felfedezettje, néhány évvel ezelőtt még világraszóló dicsőséget mondhatott a magáénak. A Wundermannschaft volt Meisl szeméfenye. Ez a csapat nyolcvanezer közönséget mozgató meg Bécsben, ahol soha annyi érdeklődője a sportnak nem volt mint amióta Meisl zseniális ösztöne és szakértelme, intuitív bátorsága megteremtette a legmagasabb nivóju futballt játszó „csodacsapatot.”

Főlényes magyar kardgyőzelem Kairóban.

Kairóból jelentik: A magyar kardvívócsapat az egyiptomi válogatottal mérkőzött. A magyar együttes főlényesen győzött 15:1 arányban és szép vívásával nagy sikert aratott.

Négy évre eltiltoiták Bicant. Bécsből jelentik: Az osztrák futballszövetség fegyelmi bizottsága keddi ülésén tárgyalta Bicant-nak, az Admira csapatának fegyelmi ügyét. Mint ismeretes, a bécsi játékos a Slaviához akart szerződni és vonatkozott résztvenni egyesületének mérkőzésein.

A fegyelmi bizottság négy évre eltiltotta Bicant a játéktól, vagyis 1941 februárjáig felfüggesztette. A súlyos ítélet nagy feltűnést keltett, mert a négyéves eltiltás a kiváló válogatott futballista pályafutásának végét jelenti.

A G Y E R M E K

Jucika hamvazószerdája

Jucikának nemrégén ünnepelték ötödik születésnapját. Ezért minden nap 8 óráig szabad még aludnia. A múlt szerdán azonban korábban keltette fel az anyukája.

— Siessünk, siessünk kislányom, elviszlek magammal a templomba!

A szentmise alatt szép csendesen ült Jucika a pad sarkában. Kicsit álmos volt még, de azért nagyon tetszett neki a sok aranyos kép a falon. Hát még a fényes oltár! De talán a legjobban mégis csak a lilaszoknyás, fehéringes kis fiúk, akik ide-oda jártak, hajlongtak és térdepeltek és olyan szépen csegették vagy háromszor is.

Jucika ki akart menni a padból, hogy job-

kertben, ahol nyáron annyi, de annyi rózsza nyílik.

— Látod, ez is csak kép. Nem éli! Az igazi Jézuska ott benn van, abban az aranyos házikóban. Most már nem fáj a keze és a lába. Inkább a szíve fáj nagyon.

— Miért fáj a szíve anyukám?

— Mert a nagy emberek és a kis gyerekek nem akarnak jók lenni Jucikám!

— De hát én jó leszek anyukám, csak ne fájjon neki!

— Látod kislányom, ha a labdádat néha a házmesterék Péterkéjének is adod játszani, ha nem sírsz oly keservesen és nem rugdalódsz, ha mosdatni akarlak, ha nem veszekszel Mariká-

A veréb

Havas eső veri,
Fagyos szél cibálja.
Fel-felborzolódk
Tépett tollruhája.
Éhesen didereg
Jeges tetők felett —
Szánjátok gyerekek,
Szegény kis verebet!

Déli verőfénybe
Ő is elmehetne,
Terített asztalnál
Ő is telelhetne.
De inkább nyomorog
Itt, ahol született —
Példának vegyétek
Szegény kis verebet!

Móra Ferenc

ban lássa mivel csinálják. Anyukája azonban megfogta a kabátja végét és halkán odasugta neki:

— Jucikám, most nagyon csendes és jó légy. A csengőt azért rázzák azok a kisfiúk, mert éppen most száll le az oltárra a Jézuska.

— Látni akarom, de én látni akarom! — könyörgött Jucika.

— Csak csendesen kicsikém! Ha jól leszel, a mise végén előre viszlek, egészen az oltárig. Odáig, ahol az a kis piros lámpa ég és megmutatom neked, hogy hol van a Jézuska háza, — felelte az anyuka.

Egyszerre nagy mozgolódás támadt. A sok néni, bácsi, fiú és leányka mind kijött a padokból és afelé a piros lámpáska felé tartott.

Az anyuka meg a Juci is közéjük keveredett. Egy öreg tisztelendő bácsi, hófehérhajú, szép selyem ruhában, finom-finom hamut szórt egy kis tányérből mindenki lehajtott fejére.

— Miért teszi a pap bácsi a kezét a fejünkre?

— Ha egyedül maradunk, mindent elmondok, — csitította az anyukája, aki sokáig térdelt még a szép „vaskerítés” előtt.

Az emberek legtöbbje hazasielt. Jucika elfáradt és egy kicsit leült a pirosbársony lépcsőpárnára pihenni. Szép csendesen nézdezett, de egyszer csak hangosan felkiáltott, hogy az anyuka szinte megijedt tőle.

— Anyukám, anyukám! Vegyük ki a lábából és kezéből azokat a szegeket. Vegyük ki hamar! Hiszen az a bibis nagyon fáj neki! Jaj, vegyük ki hamar, annak a szegény Jézuskának! — A kislány majd hogy elsírta magát.

— Ide figyelj, kicsikém! — s az anyuka magához ölelte a Juci szőke fejecskéjét.

— Ez a kereszt csak fából van és nincsen rajta az igazi Jézuska. Ez csak olyanféle, mint a nagymama fényképe a papa frásztalán. Rá lehet ismerni, hogy a nagymama homloka, szeme, szája. De ugy-e tudod, hogy az igazi nagymama nem ott az üveg alatt van, hiszen nem is tud beszélni, hanem ott lakik messze a Vadászerdőben. Abban a kedves házban és

val, ha szépen megeszed a spenótot, ez mind-mind egy-egy jószág. S ez olyan jól esik a Jézuskának. Még sokkal-sokkal jobban mintha a három szegét kihúznák a keresztből és levennék a fejről a töviskoronát.

Jucika le sem vette két szemét az anyuka arcáról. S az halkán tovább beszélt.

— Látod szívecském, a mai napot hamvazó szerdának hívják. Hamvazószerdától egészen húsvétig, — (Tudod, amikor korán reggel kimegyünk megnézni, hogy van-e piros tojás a fészekben?) — nagybőjt van. Ez azt jelenti, hogy ebben az időben különösen jónak kell lenni minden gyermeknek, aki a Jóistent szereti. Hogy egyszer, amikor azt mondja a Jézuska az őrangyalnak: „Hozd csak fel hozzám azt a gyermeket, akire eddig vigyáztál!” — ki is nyithassa előtte a ragyogó, gyönyörű mennyország kapuját.

— Ertem is elküldi majd egyszer az őrangyalomat, anyukám?

— Erted is szívecském, érted is! Az anyukáért, apukáért, Péterkéért, Marikáért és minden-minden emberért is elküldi egyszer. S amikor az őrangyal felvisz a Jóistenhez egy embert idelelenn a földön azt mondják: „Megint meghalt valaki...”

— Hogy ezt jól az eszünkbe tartuk, hogy sokszor, komolyan rá gondoljunk és ne felejtsünk el jónak lenni, ezért szórt ma hamut a fejünkre a tisztelendő úr.

— De most hajtunk szépen térdet kislányom! Köszöntünk el a Jézuskától.

Jucika szép kis bókot csinált és oly hangosan, hogy még a sekrestyés bácsi is meghallotta aki ott takarított, — az oltár felé kiáltotta:

— Kezit csókolom Jézuska! En jó leszek a nagybőjtben! Hogy ne fájjon oly nagyon a szíved Jézuska! Es lábujjhegyen szépen kitipeggett a templomból.

Gyerekek, akik e sorokat olvassátok! Nem lenne kedvetek versenyre kelni jószágban az édes kis Jucikával az idej nagybőjtben?...

Scholz Klára néni.

Borzas Gyurka

Ismertem egy fiút. Gyurkának hívták. De-hogy! Borzas Gyurkának! Találgátok ki, miért? Gyurka bizony félt a víztől, félt a fészűtől, arca piszkos, haja borzas, azért lett a neve Gyurka.

Reggel Borzas Gyurka mosdatlanul, fészűellen ment ki az udvarra. Cirmos cica ott ült az udvaron, mosakodott, fészűködött. Kérdi borzas Gyurka.

— Mit csinálsz te, cirmos cica?

— Mosakodok, fészűködök, borzas Gyurka. De te még nem fészűködöttél, nem mosakodtál, azért vagy olyan borzas, kis pajtikám.

Gyurka szégyellte, hogy rápírtott a cica s tovább szaladt.

A kút mellett kacsák álltak, amint meglátták Gyurkát, rákezdtek:

— Háp-háp, Gyurka pajtás, jó volt-e a mosakodás?

Innen is szégyenkezve szaladt tovább. Most meg a tyúkok támadtak rá s így kiabáltak:

Gyurka pajtás, kot-kot-kot, biz még máma nem mosdott.

Röfögő is kint turkált már malacival s mihelyt Gyurkát meglátta, így röfögött:

— Röf-röf-öd-öd-öt, Gyurka még nem fészűködött.

Egy szarka épp akkor röpült el az udvar fölött, ő is meglátta Gyurkát s mindjárt világgá kiáltotta:

— Csak-csak-csék-csék-csék, Gyurka bizony piszkos még.

De már erre Gyurka is úgy elszégyellte magát, hogy beszaladt a szobába s megmosakodott, megfészűködött. Rendbehozta ruháját is s így ment ki az udvarra. Bezzeg most már mást mondtak neki. A kakas felszállt a kerítésre s így kiabált:

— Kukuriku, kutya, macska, tyúk és kacska, híradásom mind meghallja, Gyurka mosdott, Gyurka tisztal

Gy. sz. I.

Béka-játék az apóbbacskák részére

A játékvezető egy nagy kört von — télen lehet krétával a padlón, nyáron botal a síma talajon vagy pedig kötéllel a gyepen, — ez a tó, ebből kilépni nem szabad. Valakit a középre állítanak és összekötik a lábát zsebkendővel, ő a gólya. A többi gyermek körülötte guggol, ez a békasereg. A békák ugrándozva ingerkednek a gólyával, hol a gólya orra előtt, hol a tó szélén szökdelnek. A gólya utánuk indul s kergeti, hogy megfoga őket, közben mondja:

Krrrr! krrrr! klip, klap, krrrrrr!
A békák, persze igyekeznek menekülni a gólya elől, két lábon guggolva szökdelőznek, ugrándoznak, közben mondogatják:

Brekeke! Brekeke, brekeke!
Kváksz! tuú! brekeke, brekeke!
Brekeke, kváksz, brekeke, tuú!
Brekeke, brekeke, brekeke!
Kváksz, kváksz! tuú, tuú!
Brekeke, tuú, tuú!

A békáknak természetesen nem kell e sorrendet betartaniok, hanem kiki úgy keveri e szavakat s beszéli a békanyelvet, amint az éppén eszébe jut.

Mihelyt a gólya egy békát fogott, a többi elhallgat, csak a fogoly vartyog és brekeköz félelmesen, a gólya meg vígan kelepél:

Klip-klap! Klip-klap!

Krrrrr!

A fogoly béka gólya lesz, a gólya pedig béka s a játék folytatódik.

Jó mulatást hozzá gyerekek!

KÖZGAZDASÁG

Ujabb nemzetközi mozgalom az összes európai valuták egyöntetű stabilizálására

A francia frank elleni támadások miatt indult meg az új nemzetközi mozgalom

Bucurestiből jelentik: Az itteni pénzügyi körökhöz, a nyugati államok fővárosaiból érkező hírek szerint, a Népszövetség gazdasági és pénzügyi bizottságában ismét felmerült az a terv, hogy a valutákat nemzetközileg stabilizálják és így megkönnyítsék a nemzetek közötti pénzügyi és kereskedelmi érintkezést. Az újabb akcióra az adta meg az alapot, hogy a francia frank és a német márka ellen az utóbbi hetekben vehemens támadásokat intéztek, amely részben politikai, részben nyereszkesedési okokból akarta meggyöngyíteni az említett két valutát. Néhány nappal ezelőtt a legnagyobb világlapok leleplezték azokat a pénzesportokat, amelyek a legutóbb összeomlott pénzrontó támadásokat finanszírozták és mivel a francia kormány Anglia támadásával kivédte az újabb rohamokat, a frank elleni spekuláció jelentékeny veszteségekkel vonult vissza. Azonban a márkánál sikereket ért el, mert lecsökkentette a német valuta nemzetközi árfolyamát és zavart idézett elő azokban az országokban is, amelyek szoros kereskedelmi összeköttetést tartanak fenn Németországgal.

Hogy egyszersmindenkorra lehetetlen tegyék a nemzetközi pénzügyi meszterkedéseket, a Népszövetség pénzügyi és gazdasági bizottsága megfelelő tervet fog kidolgozni, amellyel lehetővé válik a legfontosabb valuták nemzetközi értékének stabilizálása.

Erről a fontos kérdéstről az egyik beavatott pénzügyi kapacitás az alábbi érdekes adatokat hozta most nyilvánosságra:

— A pénzügyi válság 1929-ben kezdődött és akkortól fogva az árak 1932-ig annyira zuhantak, hogy ehhez hasonló jelenség a 16-ik század óta Európában nem fordult elő. A pénz 1932. év őszéig óriási tömegekben hevert felhasználatlanul és a munkanélküliek száma 1932-ben példátlanul nagy volt. A mezőgazdasági termékek ára akkor katasztrófálisan esett és ennek dacára a mezőgazdasági termelés 1933-ban mégis csak tíz százalékkal csökkent. Ez a szám nincs arányban az ipari és bányászati termelés csökkenésével, amely 30 százalékos volt. A mezőgazdasági árak zuhanása miatt a gazdák vásárlóképessége a jelzett években megdöbbentően hanyatlott, ami súlyos kihatással volt az általános pénzügyi helyzetre.

— A pénzügyi és kereskedelmi viszonyok csak lassan, fokozatosan javultak és 1936-ban majdnem normálisakká váltak, de 1937 január óta ismét a hanyatlás jelei mutatkoznak. Néhány állam már elveszítette azt a régi hitét, hogy a gazdasági helyzet önmagától megjavulhat és ezért erélyes beavatkozással akartak gyors javulást előidézni, ez azonban még nem sikerült. Egyes országok fegyverkezése miatt, amit a népek vetélkedése idézett elő, az árak emelkedtek, de viszont a pénzügyi fokozódik. Hogy milyen szerekkel lehet segíteni a világ jelenlegi betegségén? Semmiesetre sem a termelés csökkentésével, hanem inkább a fogyasztás növelésével, mert ez a legfontosabb feladat. Az elzárkózásra vezető ugynevezett „nemzeti akciók” határozottan károsak, mert ahelyett, hogy közeledést hoznának létre, még inkább elválasztják egymástól az országokat. Ezzel a módszerrel nem lehet a világ gazdasági termelését arányosan elosztani, már pedig enélkül a javulás nem fog bekövetkezni.

Egész Európában szabaddá kell tenni a kereskedelmet, helyre kell állítani a szabad árucserét és nemzetközileg kell megállapítani a valuták értékét.

De gondoskodni is kell arról, hogy ez a nemzetközi valuta-stabilizáció egyszersmindenkorra megmaradjon. A Népszövetség pénzügyi és kereskedelmi bizottsága most foglalkozik ezzel a nagy tervvel és kiszivárgott hírek szerint sikerülni fog olyan megoldást találni, amely hosszú évtizedekre megalapozza a nemzetközi pénzügyi egyensúlyát és teljesen kiküszöböli a legdurvább nyereszkesedési vágyból és politikai okokból származó pénzrontó bünyös üzérkedéseket — fejezte be nyilatkozatát a nemzetközi hírű pénzkapitális.

Mi lesz az ipari és kereskedelmi vállalatok nyugdíjalapjával?

Bucurestiből jelentik: Ipari és kereskedelmi vállalatok csak a társadalombiztosító engedélyével létesíthetnek nyugdíjalapot. Ez a már meglévő és ezután létesítendő magán nyugdíjpénztárakra egyformán vonatkozik. Az erre vonatkozó végrehajtási utasítás most készült el a munkaügyi minisztériumban. A nyugdíjalapok jogszemélyiségének elismerését a Monitorul Oficial 1936. évi 277. számában kihirdetett törvény értelmében 1937. április 8. napjáig kell kérni az illetékes törvényszéktől. A törvény nagy kedvezményeket biztosít az elismert nyugdíjalapoknak, melyek csőd esetén a kincstári követeléseket is megelőzik.

Piaci árak Sigheten. Saját tud. Egy kilogramm fehér kenyér 11 lei, főzölisztból készült kenyér 10, barna kenyér 9, kukoricakenyér 4, burgonya 2, bab 10, káposzta 3, sárgarépa 3, petrezselyem 8, hagyma 3, foghagyma 25, marhahús 18, borjúhús 24, disznóhús 26, juhús 14, szalonna 38, zsír 40, hal 50—120, tehénturó 14, juhturó 24, orda 28, vaj 64, alma 20, dió 20, tej litere 5, tejfel 20, tojás drb. 1 lei 80 bani.

Satumarei terményárak. Saját tud. Buza 440, rozs 420, árpa 340, zab 320, tengeri 280, napraforgómag 500 lei 100 kilogrammonként.

Fegyverkezési-kölcsön emlékérem.

Svájcban fegyverkezési kölcsönt bocsátottak ki és mindazok, akik résztvesznek benne, művészi kivitelű emlékérmeket kapnak, amelynek egyik oldalán nőalak, másik oldalán pedig a fenti öntvény látható.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei! (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Alkalmazás

Megbízható mindenest alkalmazok március elsejétől. Dr. Bozsodiné, Oradea, Str. Pavel 17.

Középkorú urinó házvezetőnőnek ajánlkozok magános urhoz vagy plébániára. Megkeresések „Intelligens” jellegre a kiadóba.

Bejárónő azonnalra keresek, ki a román nyelvet is bírja. Oradea, Strada Nic. Jorga No. 8-a.

Házvezetőnőnek menne középkorú intelligens asszony idősebb urhoz, vagy plébániára. Cim: Nagy Miklósné, Oradea, Str. Joan Ghica No. 20.

Piatal leány gyermek mellé ajánlkozok, a háztartásban is segédkezik. Cim a kiadóban.

Lakás

Kiadó egy szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségekkel álló lakás, május 1-re. Cim: Oradea, Str. Cogalniceanu 17.

2 szobás fürdőszobás halos lakás összes mellékhelyiségek, május 1-re kiadó. Oradea, Strada Moldova No. 22.

Egyszobás, előszoba, verandás garzon lakás, kertés udvarban május vagy június 1-re kiadó központba. Értekezni lehet Oradea, Str. Moldova 2.

1-4 szobás I-ső emeleti modern lakás május 1-re kiadó. Oradea, Str. Bratianu No. 27.

Gyermektelen pontos fizető tisztviselő keres 1 szoba, előszoba, esetleg 2 kis szobás lakást mellékhelyiségekkel április vagy május 1-re. Címet a kiadóba kér.

Kiadó négyszobás, parkettes ócska-komfortos utcai lakás. Oradea, Strada Dim. Cantemir 25. sz.

Egyszobás, előszoba, konyha kiadó Oradea, Bratianu 52.

4 vagy 5 szobás komfortos lakást május 1-re keresek. Dr. Solyom, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 67. II.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Kiadó 2 vagy 3 szobás, teljesen komfortos lakás. Cim: Oradea, Str. Simeon Stefan 11. szám.

Kiadó kétszobás parkettes utcai lakás, előszoba, konyha, mellékhelyiségek, május 1-re. Oradea, Principele Mihail 16. szám.

Adás-vétel

Ó-bor, 100 hl. 1912., 1936. évi termésű eladó. Oradea, Str. De-lavrancea 16. Bognár József.

1 ebédlő kredenc ebédlő asztal eladó. Oradea, Str. Pasteur 37.

Tavaszi divati Házi-szöttek finom pépita szövét kapható a Katalin-telepen. Egy méter á 120 lei, szélessége 83 cm. Érdeklődni lehet a Szent Vince intézetben, telefon: 612. Kölécsőre való erős és szép spárga-szőnyeg a kívánt színben és szélességben megrendelhető.

Portál kitűnő állapotban eladó. Oradea, Piata Reg. Maria 3.

Kisebb szőlőt megvételre keresek. Ajánlatot a kiadóba.

Egy jókarban levő íróasztal, egy nagy kétajtós, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Hülánpéle

Figyelem! Urak és hölgyek, ha szép, jó és tartós cipőt akarnak csináltatni, — keressék fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 12.

Kiváló tiszta csemegeborok, Nagy fűszerkereskedésben. Oradea, Strada Nic. Zsiga 50. szám.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Oktatás

Láposy Erzsébet zenetanárnő tanít hegedűt, zongorát, zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan 20.